Գ. ՏԱՐԻ Թիւ 626 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 4 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1886 11 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1303

40 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خانده (ارەولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	գանձման արժէք		200
» » Վեցամսեայ	»	»	100
» » Եռամսեայ	»	»	50
Գաւառաց և արտաքին Թղթատարով Տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար և արտաքին Թղթատարով Վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք		56
» վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրոց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է: Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր:

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 3 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1886

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԵՆ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳՈՐԾԱՒՈՐԱՑ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՔ
Ի ԼՈՆՏՈՆ

Անցեալ երկուշաբթի, ի Լոնտոն, Դրաֆալկար Սքուէյրի հրապարակին մէջ, պարապ գործաւորք մեծ ժողով մը կազմեցին, հասարակաց ուշադրութիւն հրաւիրելու համար իրենց դժբախտութեան վրայ: Լոնտոնի Ընկերվարականք այս գործաւորական շարժումէն օգտուելու համար, նոյն պահուն ընկերվարական ժողով մը կազմեցին նոյն հրապարակին մէջ: 6—700 ընկերվարականք գումարեցան, իրենց գլուխ ունենալով Պ.Պ. Ճօն Պըրնս, Չամբըրն և Հայնտմէն, առաջնորդութեամբ կարմիր դրօշի մը: Այս Յեղափոխականք սկսան բուռն լեզուաւ հարուածել ընչեղ դասերն, և յայտարարութիւն գրգռել չքաւորները:

«Երեսփոխանաց ժողովն —ըսաւ Պ. Պըրնս— բաղկացեալ է դրամատէրներէ, որք ժողովրդեան քրտամբ հարստացած են: Այդ մարդիկ գործաւորաց նպաստաւոր օրէնքներ չպիտի քուէարկեն, ինչպէս գայլերն երբեք բարեկամ չպիտի լինին ոչխարաց: Յեղափոխութիւն մը պէտք է իրաց այս վիճակ փոփոխելու համար: Պարապ գործաւորք չէ թէ ողորմութիւն, այլ արդարութիւն կը պահանջեն: Այդպիսի Երեսփոխանութենէ մը միթէ կարելի՞ է արդարութիւն յուսալ: Ի Ֆրանսա հարուստք ծաղրեր էին աղքատաց թշուառութիւնը. բայց հետեւանքն ի՞նչ եղաւ. —Իրենց գլուխներ ցիցերու ծայրն անցուեցան և փողոցէ փողոց շրջաբերեցան: Լոնտոնի Ընկերվարականք խաղաղ միջոցներ փորձել կ'ուզեն. Բայց եթէ ասոնք չյաջողին, Յեղափոխութիւն մը պէտք է:»

«Կառավարութիւնը կարող է 24 ժամուան մէջ օրէնք մը քուէարկել տալ, երբ խնդիրն Ազնուականաց վրայ է, —յարեց Պ. Չամբըրն: Բայց այս անգամ օրէնսդրաց կեանքէն աւելի թանկագին կեանքեր ի վտանգի են, և պէտք է որ նախարարք փութան միջոցներ ձեռք առնուլ ի նպաստ գործաւորաց: Ապա թէ ոչ, գործաւորք կը պարտաւորին կա՛մ նօթութենէ մեռնիլ ըստ առաջնոյն, և կա՛մ իրենց արարքներուն պատասխանատուութիւնն զգացնել նախարարներուն:»

«Մեք բազմաթիւ ենք, —ըսաւ Պ. Ճօն Ուիլեամս, —իսկ հարուստք փոքրամասնութիւն են: Եթէ անոնք որ բազմաթիւ են գիտնան կազմակերպուիլ, հարստութիւնը մէկ դասուն ձեռքէն միւս դասուն ձեռքը շուտով կրնայ անցնիլ: Պէտք է հարուստներուն աչքը վախցնել՝ ստանալու համար զոր ինչ կ'ուզենք:»

«Միտինկները բանի չեն ծառայեր, —գոչեց Պ. Հայնտմէն. —պէտք է ահաբեկել հարուստներն: 500 կարմիր մարդիկ կը բաւեն առ այս, և բոլոր Ընկերվարականք պիտի հետեւին նոցա օրինակին:»

«Լաւագոյն է կռուով մեռնիլ քան անօթութեամբ, —բացագանչեց Պ. Պըրնս: Առաջիկայ անգամուն որ գումարուինք աստ, պէտք է երթանք կողոպտել Արեւմտեան Լոնտոնի հացագործաց խանութները:»

Գործաւորք արձագանգ չտուին այս բուռն բանախօսութեանց, և պահ մը վախ կար թէ Ընկերվարականք և գործաւորք պիտի զժտէին ու կռուէին: Ի վերջոյ, ոստիկանութեան օգնութեամբ, գործաւորք Ընկերվարականները վար առին բեմէն, և իրենց ատենաբանները դրին անոնց տեղ: Ընկերվարականք քիչ մը անդին շարունակեցին իրենց մասնաւոր ժողովն: Գործաւորք քուէարկեցին սա որոշումներ.

«1. Կառավարութեան և՛ թէ՛ ի Լոնտոն և թէ՛ ի գաւառս՝ տեղային իշխանութեանց պարտքն է հրամայել որ հանրային մեծամեծ շինութեանց ձեռնարկուի, գործ տալու համար գործաւորաց որք՝ առանց յանցանք մ'ունենալու՝ պարապ մնալ դատապարտուած են այժմ:

«2. Խորհրդարանը միջոցներ պէտք է որոնէ վերջ տալու համար թշուառութեան որ կը տիրէ արհեստից և հողագործութեան մէջ, և որ հակառակ է ազգային աշխատութեան շահուց:

«3. Վաճառականութեան և հողագործութեան ուրոյն նախարարութիւն մը պէտք է հաստատուի:

«4. Այս որոշմունք հաղորդուին նախարարութեան և ընդդիմադիր կուսակցութեան պետերուն, ինչպէս նաև առ Պ. Բառնէլ:»

Այս որոշմանց քուէարկման վրայ, մինչ գործաւորք ցրուիլ կը սկսէին, Ընկերվարականք վերադարձան իրենց ատենաբաններով, որք խիստ խօսքերով վերստին գրգռեցին ամբոխն, և գործաւորներն յորդորեցին Ընկերվարական Դաշնակցութեան դրօշին յարիլ որ իրենց պիտի առաջնորդէ կողոպտելու Արեւմտեան Լոնտոնի խանութները: Քանի մը հարիւր գործաւորք յարեցան Ընկերվարականաց, որք, կարմիր դրօշին առաջնորդութեամբ, աղմկալից ցոյցով մը ելան Դրաֆալկար հրապարակէն:

Ամբոխն արշաւեց Բէլ Մէլի, Սէնդ-Ճէյմսի և Բիքատիլլիի ազնուական փողոցները, կոտրելով ապակիներ, կողոպտելով կառքեր ու խանութներ:

Ամբոխը պահ մը կանգ առաւ ի Հայտ Բառք: Նոր ժողով, նոր ճառեր: Ապա խուժեց դէպ յՕքսֆորտ փողոց, շարունակելով աւարառութեան գործը:

Փողոցին ծայրն հասնելով, ամբոխը դարձաւ ի Րէճէնդ փողոցն, ուր կոխեց գոհարավաճառաց և ժամագործաց խանութները: Շատ արժէքաւոր նիւթեր կողոպտեցան: Գոհարավաճառք ոմանք դժուարաւ գոցեցին իրենց խանութներ, րէվօլվէր ի ձեռին սպառնալով անոնց որ բանի ներս մտնել կ'ուզէին: Շատ մը տիկնայց քսակները, ժամացոյցներն ու գոհարները կողոպտեցան փողոցի մէջ. հետի գնացող մարդիկ ալ նոյն բախտն ունեցան: Ոգելից ըմպելեաց վաճառատուն մը կողոպտելով արբշիռ, ամբոխը թալլեց և աւրշտկեց բաւական տարածութեամբ տեղ: Ոստիկանութիւնն, ի սկզբան անբաւական և անզօր, երեկոյեան դէմ նոր ուժերով կարողացաւ ցրուել ամբոխը:

Գլխաւորապէս ժամագործաց և գոհարավաճառաց խանութները վնասեցան: Բայց այս կարգի կորուստք մեծ են ինքնին: Միայն մէկ խանութէ 4,000 ոսկիի բան վերցուած է: Քանի մը վաճառատանց դրամարկղները նոյնութեամբ տարուած են:

Ակումբներն ալ շատ վնասուեցան, մանաւանդ Պահպանողականաց կեդրոնական Ակումբը, Քարլթըն-Քլէպ, որոյ պաշէւ քանի մը հազար հոգիք համախմբելով, ապակիները կոտրեցին, և պատուհաններէն վեր մագլցելով, կարմիր դրօշ պարզեցին Ակմբին գագաթը: Զանազան ազնուապետական Ակումբներ նոյն դժբախտութիւնն ունեցան: Ազատականաց մի քանի Ակումբներ ալ չխնայուեցան:

* * *

Երեքշաբթի խուռն բազմութիւն վերստին համախմբուած էր ի Դրաֆալկար Սքուէյր: Ընկերվարական ատենաբաններ նորէն խօսք առնլով, այս անգամ պարսաւեցին ծայրայեղութիւնները. բայց գոհունակութեամբ հաստատեցին թէ նախորդ օրուան ցոյցը պատկառելի բան մ'եղած էր, որ հարուստներուն աչքը վախցնելու պիտի ծառայէ:

«Բայց որպէս զի այդ ժողովի ազդեցութիւնը տեւական լինի, պէտք է ամէն օր ժողովինք Դրաֆալկարի հրապարակին մէջ, մինչեւ որ կառավարութիւնը լրջօրէն միջոցներ ձեռք առնու գործաւոր դասուց թշուառութեան դարման տանելու համար:»

Ուրիշ ատենաբան մը «պղատոնական ցոյցերէն օգուտ չկայ» պոռաց. և յանձնարարեց «առջի օրուան պէս ազդու գործեր կատարել», և տեղային մասնախմբեր կազմակերպել՝ գործաւորաց աշխատութեան պայմանները վերակազմելու համար:

Երբ ամբոխը ցրուիլ կը սկսէր, ընդհանուր տագնապ մը տիրեց Լոնտոնի մէջ. կը վախցուէր թէ առջի օրուան խռովութիւնք և աւարառութիւնք պիտի կրկնուէին: Բայց ոստիկանութիւնն այս անգամ յանկարծակիի չեկաւ, և մեծ անկարգութիւն մը չեղաւ:

* * *

Պ. Պ. Պըրնս, Չամբըրն և այլ պետք Ընկերվարականաց տեսակցութիւն մը խնդրեցին Տեղային Կառավարութեան Նախագահ Պ. Չէմպըրլէյնէ, որ մերժեց ընդունիլ զիրենք, և խնդրեց որ իրենց ըսելիքը գրով հաղորդեն: Յիշատակագրով մը յայտնեցին թէ կը փափաքին տեսնել զինք, իմանալու և տալու գործաւորաց ժողովներուն հաղորդելու համար այն միջոցներ զորս կառավարութիւնը կ'ուզէ ձեռք առնուլ՝ թոյլ չտալու համար որ հազարաւոր պարապ գործաւորք անօթութենէ մեռնին իրենց ընտանեօք: Պ. Չէմպըրլէյն պատասխանեց թէ Ընկերվարականաց յանձնարարած միջոցները չեն կրնար դարման տանիլ գործաւորաց դասերուն, և հետեւաբար ինք չի կրնար ոյժ տալ իրենց պահանջմանց: Կառավարութիւնը խորապէս կը քննէ գործաւոր դասուց թշուառութիւնն, ըստ կարի դարման տանելու հաստատ առաջադրութեամբ: Իսկ հանրային մեծ շինութեանց ձեռնարկել իւր կարողութենէն վեր է:

Լրագրաց խմբագրերու հետ տեսակցելով, այս Ընկերվարականք պարսաւեցին աւարառութիւններն, և գործուած ծայրայեղութեանց պատասխանատուութիւնը նետեցին իրենց վրայէն:

* * *

Երկուշաբթի աւուր խռովութեան պատճառած վնասն առ նուազն 50,000 ոսկի կը հաշուի:

Խօսք կայ թէ կառավարութիւնը դատի պիտի ենթարկէ ամենէն աւելի գրգռիչ խօսքեր արտասանող բանախօսները:

Գաւառաց մէջ ուրեք ուրեք գործաւորք ընդօրինակեցին իրենց Լոնտոնցի եղբարց ծայրայեղութիւնները:

Չորեքշաբթի օր գործաւորական նորանոր համախմբումներ կազմեցան: Պէտք է գիտնալ թէ Լոնտոնի և արուարձանաց մէջ այս միջոցիս շատ գործարանք կա՛մ բնաւ չեն բանիր և կա՛մ առաջուան կէս թուով միայն գործաւոր կը բանեցնեն: Ապրանքները չեն քշուիր. արտադրութիւնը քիչցնել ստիպուած է. առեւտուրն և ճարտարութիւնը կը նեղուին: Հետեւապէս, հազարաւոր գործաւորք պարապ են, և ամեն օր պատրաստ են դիմել ուր որ անօթութեան յուսահատութիւնը մղէ զիրենք: Լոնտոնի Լորտ-Քաղաքապետն այս թշուառաց օգնելու համար հանգանակութիւն մը բացած է:

* * *

Լոնտոնի ոստիկանութեան դատարանք սկսած են դատել երկուշաբթի աւուր անկարգութեանց մասնակցող այն անձերը, զորս ոստիկանութիւնը, կամ վնասուող անձինք նոյն միջոցին կրցած էին բռնել: Մարդ մը որ թեւովը կոտրած էր խանութի մը ապակին և «Անգլիոյ Ոստիկանք» աղաղակած էր, երկամսեայ բանտարկութեան դատապարտեցաւ: Գինով մը 10 շիլին տուգանքի դատապարտեցաւ: Մարդ մը որ հետաքրքրի մը ժամացոյն ու շղթան գողցած էր ամբոխին մէջ. ուրիշ մը որ փողպատին գնդասեղը կորզած էր անցորդէ մը, բանտ նետուեցան դատուելու համար: Նմանապէս 15 ամեայ պատանի մը, որ քարով կոտրած էր խանութի մը ապակին: 150 մարդոց պարագլուխ մը, որք ապակիներ կը կոտրէին, 20 շիլին տուգանաց և 15 օր բանտարկութեան դատապարտեցաւ: Ուրիշ տասն չափ անձինք որք ոստիկաններն անարգեր էին, և որոց վրայ զանազան գողօնք գտնուած են, այլ և այլ պատիժներու դատապարտեցան: Ոստիկանք շատ անարգուած էին, և մեծ դժուարութիւն քաշած էին յանցաւորները բռնելու համար, որք ըստ մեծի մասին 14—18 տարեկան պատանիներ են:

* * *

Լոնտոնի խռովութիւններն եթէ Անգլիոյ մէջ բուռն սրտայուզութիւն յառաջ բերին, Եւրոպիոյ մայրաքաղաքաց մէջ ալ մեծ ուշադրութիւն գրաւեցին: Ամեն ուրեք կը հաստատուի թէ Անգլիոյ համար բոլորովին նոր տեսարան մ'են այս խռովութիւնք, որք կը ցուցնեն, մի կողմէ, թէ գործաւոր դասուց թշուառութիւնն յԱնգլիա՝ ցարդ ենթադրուածէն աւելի սաստիկ և ընդհանուր չարիք մ'է, և միւս կողմէ, թէ Յեղափոխական-Ընկերվարականք զգալի յառաջդիմութիւններ ըրած են այն երկրի մէջ իսկ, որ, շնորհիւ իւր ազատ օրինաց, ցարդ անոնցմէ զերծ մնացած կը համարուէր:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Ռուս լրագիրք կը շարունակեն պարսաւել ԹՈՒՐՔՕ-ՊՈՒԼԿԱՐ ուղղակի կարգադրութիւնը: «Ռուսիա չի կրնար տալ զ'իւր հաւանութիւն մինչեւ որ երաշխաւորութիւն չստանայ իւր ազդեցութեան պահպանման Պուլկարաց վրայ:» — Ռուս լրագիրք ոմանք կարծիք կը յայտնեն թէ Պուլկարիոյ համար լաւագոյն իշխանը պիտի լինի Գարատաղի Իշխանը:

— ԳԱՐԱՏԱՂԻ Իշխանին պաշտօնը կատարեալ յաջողութեամբ պսակուեր է ի Բեդերսպուրկ: Դրամական տեսակէտով, իւր փափաքին հասեր է: Քաղաքական տեսակէտով ալ, սերպօ-ռուս համաձայնութիւնը վերահաստատելու վրայ է եղեր:

— ՀԱՄԱՍԼԱՒԵԱՆՑ պարագլուխ Պ. Աքսաքօֆի մահուան առթիւ Չարը թէ՛ իւր և թէ՛ կայսրուհւոյն անուամբ ցաւակցական հեռագիր ուղղեց առ Տիկին Աքսաքօֆ:

— ՍԵՐՊ բանակին լուծման հրաման տրուած լինելու զրոյցներ կը հերքուին պաշտօնապէս:

—ՌՈՒՍԻԱ ամենէն աւելի կը հակառակի Թուրքօ-պուլկար համաձայնութեան այն տրամադրութեան, որով Պուլկարիա յանձն կ'առնու իւր զօրքը դնել ի հարկին Թուրքիոյ հրամանաց ներքեւ: Ռուսիա կը պահանջէ այս յօդուածի ջնջումն, և կ'ըսուի թէ Բ. Դուռն և Տէրութիւնք ի վերջոյ պիտի ջնջեն զայն յօդուած: Յայնժամ Ռուսիա անպայման պիտի ճանչէ եղեր գոյացեալ համաձայնութիւնը:

—ՆԱԹԱԼԻ Թագուհին Սերպիոյ, ի ներկայութեան մի քանի օտարազգեաց, ըսեր է. «Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ պատերազմ չեղաւ դեռ. Սերպիք սահմանագլխէն անցան Սոֆիայի վրայ քալելու եւ ցոյց մ'ընելու համար: Իրենց բոլոր ուժով յառաջ չքալեցին. զի այնպէս կը ցուցնէին առնուած տեղեկութիւնք թէ Պուլկարք դիմադրութիւն չպիտի ընէին: Եթէ ընդդիմութիւն ակնկալէինք, մեր բոլոր ուժով կը զարնէինք, և արդիւնքն յոյժ տարբեր կը լինէր:» —Կանացի հանճարեղ խօսքեր արդարեւ. միայն թէ ճշմարտութեան համաձայն չեն. որովհետեւ, ի Պուլկարիա արշաւելէ առաջ, Միլան Թագաւորը քանիցս գանգատեցաւ Եւրոպիոյ թէ Պուլկարք զօրք կը համախմբեն իւր սահմանաց վրայ: Հետեւապէս Ն. Վեհափառութիւն գիտէր թէ դիմադրութիւն պիտի տեսնէր, և ըստ այնմ յարձակեցաւ: Բայց չէր կրնար իւր չու[...]նեցած ուժերովը կռուիլ: Հիմակ, սակայն, Ն. Վեհափառութիւն նոր փորձ մը կը փորձէ Սերպիոյ բովանդակ ուժերով Պուլկարիոյ վրայ քալելու համար:

—Պ. ՏԷԼԻԵԱՆԻԻ դիրքը նախանձելի չէ: Ո՛չ առաջ կրնայ երթալ, —զի բաւական զօրաւոր չզգար ինքզինք Եւրոպիոյ խորհրդոց հակառակ՝ Թուրքիոյ վրայ յարձակելու յաղթութեան յուսով, —ո՛չ ալ ետ կրնայ երթալ. զի իւր հայրենասիրական ցոյցերով այն աստիճան գրգռած է Հելլէն ժողովրդեան զգացումներն, որ եթէ ետ քաշէ զօրքերն, երբեւ դաւաճան նկատուելու պիտի լինի հանրային զայրոյթի: Այս պատճառաւ պատերազմ մը —բայց կարճատեւ պատերազմ մը որուն Տէրութիւնք վերջ տան շուտով,— յոյժ հաւանական կը համարուի եղեր այժմ:

—ԻՊՍԻԼԱՆԴԻ Իշխանն, Հելլէն դեսպանն ի Վիէննա, Պերլին կ'երթայ: Կ'ըսուի թէ պաշտօն ունի դաշնակցութիւն մը յառաջ բերել ի մէջ Յունաստանի և Սերպիոյ:

—ԵՊԻՐՈՍԻ կողմէ Առնաւուտք կը յուզուին այն զրոյցներու պատճառաւ որոց նայելով Յունաստան, Թեսալիոյ կողմէ բաւական երկիր արդէն ստացած լինելով, այս անգամ աչքը դարձուցած է Եպիրոսի վրայ, և կը յուսայ պատերազմաւ կամ առանց պատերազմի մաս մը հող ալ այն կողմէ ստանալ երբեւ փոխարինութիւն պուլկարական միութեան: Շգօտրայէ կը ծանուցանէ Վիէննայի լրագրաց թէ նախընթաց շաբթու մէջ քանի մը հարիւր Առնաւուտք գումարուեր են Էլպասան մէջ, և Եպիրոսի Յունաց թշնամական որոշումներ տուեր են, պատրաստութիւն յայտնելով կռուիլ ի պաշտպանութիւն Նահանգին: Առնաւուտք ըսեր են թէ Եպիրոս ալպանիական հող է և պարագայ Ալպանիոյ մասը պարտի կազմել: Թայմըզի Վիէննայի թղթակիցն որ ընդհանրապէս յոյժ նպաստաւոր Թուրքիոյ դատին, և աննպաստ դիտողութիւններ չպատ անգամ ըրած Պ. Տէլիեանիի ընթացքին վրայ, ալպանիական ժողովի առթիւ կ'ըսէ թէ Էլպասանի գումարումը թերեւս նախանշան լինի վերահաստատման նախկին «Ալպանիական Դաշնակցութեան»: Բայց կ'ըսէ թղթակիցն, «Եպիրոս Ալպանիա չէ. Ալպանիացիք ինքնին յունական ցեղ մ'են արդէն, և իրենց բարբառ յունարէնի մէկ աղաւաղեալ ձեւն է: Յունաստանի մէջ հաստատուած ամեն Առնաւուտք շուտով կը հելլենանան, և ուրոյն ազգութեան մը չեն պատկանիր: Բայց Ալպանիոյ մէջ բնակող Առնաւուտներն երբեմն գրգռուած են օտարազգի թելադրիչներէ, որոց ոմանք Իտալացի են: Այս Իտալաց

—)(34)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺՒԻԼ ՎԷՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ա.

ԲԷՍՔԱՏ ԵՒ ՄԱԹԻՖՈՒ

Գաւառին մայրաքաղաքն է Զարա, ուր կը նստի ընդհանուր կառավարիչն: Անդ կը գումարի ատագաժողովն, որուն անդամներէն ոմանք Վիէննայի երեսփոխանական ժողովին ալ անդամակից են:

Ժամանակներն յոյժ փոխուած են վեշտասաներորդ դարէն ի վեր, ուր Իւսքոքներն, այն է փախստեայ Թուրքերն, որք յայտնապէս մերթ կը մղէին թէ՛ Մահմետականաց և թէ՛ Քրիստոնէից դէմ, սարսափ սփռած էին Ադրիականի մէջ: Բայց Իւսքոքներն ոչ ևս են, և այժմ Քորնիոլէի մէջ միայն կը տեսնուի անոնց հետքն: Ուստի Ադրիական ծովն այժմ Միջերկրականի որ և է մասին չափ ապահով է:

Րակուզա, կամ մանաւանդ Րակուզայի փոքրիկ պետութիւնն երկար ժամանակ հանրապետական էր, —նոյն իսկ Վենետիկէն առաջ, այսինքն իններորդ դարէն ի վեր: 1808ին՝ Նաբոլէոն Ա.ի մէկ հրամանագիրը զայն Իլլիրիոյ թագաւորութեան հետ միացնելով դքսութիւն մը կազմեց Մարմոն մարէշալին համար: Արդէն՝ իններորդ դարուն մէջ՝ Րակուզացւոց նաւերն, որ Արեւելից ամեն ծովերը կը պտըտէին, անհաւատից հետ վաճառականութեան մենաշնորհն ունէին, զոր Հռոմի պապը տուած էր, որով Րակուզա մեծ կարեւորութիւն կ'ստանար հարաւային Եւրոպիոյ մանր հանրապետութեանց մէջ: Բայց Րակուզա նշանաւոր էր նաև առաւել ազնիւ յատկութեամբք. իւր գիտնոց և գրագիտաց համբաւն, իւր գեղարուեստագիտաց ճաշակն «Սլավոնական Աթէնք» անուան արժանի ըրած էին զայն:

Սակայն, ծովային վաճառականութեան պիտոյից համար լաւ խարսխելի և խորաջուր նաւահանգիստ մը պէտք էր, որպէս զի կարենար մեծամեծ նաւեր ընդունիլ: Այսպիսի նաւահանգիստ մը կը պակսէր Րակուզայի: Իրենը նեղ է, ջրերես ժայռերով լի, և միայն մանր նաւեր կրնայ ընդունիլ:

Բարեբաղդաբար, կէս փարսախի չափ հեռի, հիւսիսային կողմը, Օմպլա-Ֆիւմէրայի ծովածոցին մէկ խորշին մէջ, բնութեան մէկ քմահաճոյքը պատուական նաւահանգիստ մը կազմած էր, որ ամենընդարձակ նաւարկութեան մ'ամեն պիտոյքը կը լնու. այն է Կրավոզա, որ Դալմատիոյ ծովեզերաց լաւագոյն նաւահանգիստն է թերեւս: Բաւական ջուր կայ անդ՝ նոյն իսկ մարտանաւուց համար. նաւեր շինելու, նաւեր նորոգելու համար տեղ չպակսիր. վերջապէս կրնան ըզգար առնուլ անդ այն յաղթ շոգենաւերն, որոնք պիտի օժտէր ապագան աշխարհի ամեն ծովերը:

Կը հետեւի ուրեմն, թէ այն ժամանակ Րակուզայէն ի Կրավոզա տանող ուղին ճշմարիտ պողոտայ մ'էր, զարդարեալ գեղեցիկ ծառերով, շրջապատեալ զմայլելի ամարանոցներով և յաճախեալ քաղաքին բնակիչներէն, որոց թիւը տասն-վեցէն տասնեօթն հազարի կը հասնէր յայնժամ:

Արդ, նոյն մայիս 24ին օրը, իրիկուան ժամը չորսին միջոցները, գեղեցիկ օդով մը, Րակուզացիք խումբ խումբ դէպի Կրավոզա կը դիմէին:

Այդ արուարձանի մէջ տեղական տօն մը կար, զանազան խաղերով, տօնավաճառական թատրոններով, բացօթեայ նուագածութեամբք և պարերով, աճպարարներով, ձեռնածուներով, որոց շաղակրատութիւնները, նուագարաններն ու երգերը մեծ շփոթ կը հանէին փողոցներուն և մինչեւ իսկ նաւահանգստին քարափանց վրայ:

Օտարականի մը համար դիպող առիթ մ'էր խնամով դիտելու սլավ ցեղին այլ և այլ տիպերն՝ ամեն տեսակ գնչուներու հետ խառնուած: Ոչ միայն այդ թափառաշրջիկներն ամեն կողմէ Կրավոզա դիմած էին՝ այցելուաց հետաքրքրութենէն շահ քաղելու համար, այլ և գիւղացիք և լեռնականք ալ իրենց բաժինն առնուլ ուզած էին այդ հանրային խնճոյքներէն:

Կանայք բազմաթիւ էին անդ, քաղաքացի տիկնայք, գեղջուհիք, ձկնորսուհիք: Ոմանց հագուստներն արեւմտեան Եւրոպիոյ վերջին նորաձեւութեանց հետեւելու ձըդտում կ'զգացնէին, միւսներն իրենց գիւղին կամ քաղաքին յատուկ կերպարանքն հագած էին, իրարմէ քիչ տարբեր ճերմակ շապիկ, կուրծն ու թեւերն ասղնեկար, թեղանաւոր լայն պատմուճան երփներանգ, և հազարաւոր արծաթ բեւեռներով ծածկեալ գօտի, ճշմարիտ միւսին մը, ուր երանգներն իրարու հետ խառնուած էին պարսկական գորգի մը նման, ճերմակ գդակ մը գունաւոր ծալաւէններով հիւսեալ ծամերու վրայ, և վրան ալ քող մը անկուած, որ ետեւէն կըրնկին վրայ կը կախուէր արեւելեան փաթթոցի ծալին պէս, սանդալներ և խոտէ խրացներով կապուած կօշիկներ: Եւ այս ամեն պաճուճանաց հետ, արծաթեայ կամ ոսկեղէն նիւթեր, ապարանջանի, քյալի կամ շքադրամի ձեւով բազմապիսի յարդարուած, ի զարդ պարանոցի, լանջի և բազկաց: Այս ոսկի և արծաթ զարդեր մինչեւ իսկ գիւղացի մարդոց վրայ կը տեսնուէին, որք ոսկեթել նկարներով փաղփուն վերարկուներն ու երիզները կը կրէին:

Բայց Րակուզացւոց այս ամեն զգեստներուն մէջ, զորս նաւահանգստին նաւաստիներն իսկ վայելչապէս կը կրէին, բեռնակրաց հագուստներն առաւել մասնաւորապէս աչքի կը զարնէին: Ճշմարիտ արեւելքցիներ էին այդ բեռնակիրք իրենց փաթթոցով, կարճ պատմուճանով, բաճկոնով, գօտիով, թրքական լայն տաբատով և մուճակներով: Դալմաթիոյ ծովեզրին կամ Թոփհանէի հրապարակին վրայ յոյժ վայելուչ տեսարան մը կրնային ընծայել:

Տօնահանդիսին շնդալից ժամանակն էր յայնժամ. խաղարկուաց տաղաւարները լի էին բազմութեամբ թէ՛ հրապարակին և թէ՛ ծովափանց վրայ: Մանաւանդ աւելի հրապուրիչ յաւելուած մը կար դաս մը հետաքրքիրներու համար, այն էր Թրապաքոլոյի, —Ադրիականի յատուկ երկկայմ նաւու մը, —ջուրն իջնելուն տեսարանն, որ իրիկուան ժամ վեցին պիտի կատարուէր: Արդէն նեցուկները վերցած, մի միայն բանալիին վերնալուն կ'սպասէր որպէս զի ծովն իջնէր:

Բայց մինչեւ այն ժամանակ, աճպարարները, լարախաղացներն և շրջիկ նուագածուներն հանճարի կամ ճարտարութեան մրցումներ պիտի ընէին ի գոհութիւն հասարակութեան:

Ամենէն աւելի հանդիսատես գրաւող և դրամ շահողներն էին նուագածուք, մանաւանդ ջնար (Թամպուրա) զարնողներն, որք իրենց ռւկրին երգերը կը նուագէին կոկորդային ձայնիւ, և կ'արժէր որ ամեն ոք կանգ առնելով մտիկ ընէր զանոնք:

Այդ երաժիշտներէ մին, յաղթանդամ, գեղնամորթ և թխաձեր երիտասարդ մը, նուագարանը ծունգերուն վրայ դրած, երգ մը կը նուագէր:

Առաջին մասն աւարտելէ յետոյ ոտքի վրայ ելաւ և փայտէ պնակ մ'ի ձեռին դըրամ հաւաքեց հանդիսատեսներէն. յետոյ իւր տեղը վերադարձաւ նոյն սրտայոյզ երգին երկրորդ մասը նուագելու:

Յիսուն կամ յիսուն-հինգ տարեկան մարդ մը կանգնած մտիկ կ'ընէր գնչուներուն երգը, բայց առանց բնաւ զգածուելու, ուստի և քմծին բերանը չէր բացած: Երբոր կը մեկնէր, հետը գտնուող աղջիկ մը կեցուց զայն ըսելով.

—Հայրի՛կ, վրաս դրամ չունիմ, կ'աղ չեմ, բան մը տուէք սա խեղճ մարդուն:

Այսպէս ջնարահարը չորս կամ հին քրայձըր ստացաւ աղջկան միջնորդութեա շնորհիւ: Արդարեւ, հայրը, մեծահարուս մարդ, խեղճ նուագածուի մ'ողորմութի գլանալու չափ ժլատ չէր, բայց հաւ նաբար մարդկային թշուառութեանց վր կարեկցողներէն ալ չէր:

Յետոյ երկուքն ալ ամբոխին մէջէն ա ցան դէպ ուրիշ ոչ նուազ շառաչոտ տ ղաւարներու առջեւ գնացին. ջնարահ գնչուներն ալ մերձակայ պանդոկները գն ցին իրենց հասոյթը բաժնելու համար, քանի մը շիշ Սլիվովիձա կոնծեցին, բ օղի մը զոր սալորէ կը հանեն, և որ պ օշարակի մը պէս կը սահէր վար կ'իջն գնչուներուն կոկորդէն:

Սակայն այդ բացօթեայ նուագածու կամ աճպարարաց ամենն ալ հաւասարապ շնորհ չէին գտներ հասարակութեան ա ջեւ: Մանաւանդ երկու լարախաղացք տեսնուէին, որք ի զուր կ'երթեւեկէին տ ղաւարի մը բարձրաւանդակին վրայ, ռանց հանդիսատեսներ ունենալու:

Բարձրաւանդակին վրայ նկարէն կտա ներ կախուած էին, բաւական յոռի վիճա մէջ, որք անհնելի գազաններ կը ներկ յացնէին, առիւծներ, բորենիներ, վագր շնագայլեր, սպաներ, են. են. Բարձրաւ դակին ետին ալ փոքրիկ մրցարան մը կ հին կտաւներով շրջապատեալ, չափէն աւելի ծակոտկէն, որպէս զի հետաքրքիր չեր չկրնային ներս նայել:

(Շարունակելի)

գործիչք իտալական խնդիր մը կ'ուզեն պատրաստել Ալպանիոյ վրայ ։ Թերեւս Էլպասանի ժողովն ալ թելադրուած լինի, 1878 ի և 1879 ի ալպանիական ժողովոց նման, օտար գործիչներէ ։ » Այս դիտողութիւնք, եթէ հիմնաւոր են, արժանի են խորին ուշադրութեան։ Կայսերական կառավարութիւնն անշուշտ արթնութեամբ կը հսկէ և թոյլ չի տար որ օտար գործիչներ խնդիր յարուցանեն Տէրութեան հաւատարիմ ալպանիացի հպատակաց մէջ։

ՕՐԼԷԱՆԵԱՆ ՏՈՒՆԸ. Եւրոպիոյ Միապետական Տուները մեծ համակրանք կը ցուցնեն Օրլէանեան Տան, որոյ գլուխն է՝ ինչպէս կը յիշուի՝ Բարիզի Կոմսը, Թոռ Լուի Ֆիլիփ Թագաւորին, և ժառանգ ամենայն իրաւանց Թագաւորացն Ֆրանսայի։ Քիչ առաջ Տանիմարքայի Թագաւորին որդին ամուսնացաւ Օրլէանեան Տան Օրիորդի մը հետ, և այժմ Բորդուկալի Թագաւորին որդին կը նշանուի նոյն Տան պատկանող ուրիշ շնորհազեղ Իշխանուհւոյ մը հետ, որ է նոյն իսկ Բարիզի Կոմսին աղջիկն ։ Եւրոպացի արքայազունք ամուսնանալու համար Ֆրանսացի իշխանուհիէ մը լաւագոյն ընկերուհի չեն գտներ, և Ֆրանսայի մէջ միայն Օրլէանեան Տունն է որ Իշխանուհիներ կրնայ հայթայթել ։ Բայց Օրլէանեան Տան վայելած այս համակրանք բնականապէս խորին զայրոյթ կ'ազդէ ծայրայեղ Հանրապետականաց, որք կը յուսան ծանր հարուած մը տալ այդ Տան, երկրէն արտաքսելով անոր բոլոր անդամներն, — իբր թէ ֆրանսական ազգն, իւր յեղակարծ փոփոխմանց մէջ, արդէն քանիցս օտար երկիրներէն ետ կանչած չլինէր իւր նախկին Թագաւորները կամ նոցա ներկայացուցիչները ։ Բայց հաւանական չէ որ Խորհրդարանը քուէարկէ զայս արտաքսումն ։ Զանազան Հանրապետականք և Միապետականք միահամուռ հակառակ են այդմ, և այս երկու կուսակցութեանց միութիւնն անյաղթելի է ։

* *

ՊՐԱԿԱՆՋԱՅԻ Դքսին, Բորդուկալի գահաժառանգ Իշխանին ընդ Ամէլի Օրիորդին՝ դստեր Բարիզի Կոմսին նշանախօսութեան արարողութիւնը կատարեցաւ փետր. 6ին ։ Բորդուկալի Բարիզեան դեսպանը, Կոմս Անտրատէ Քորվօ, այն օր պաշտօնապէս գնաց Բարիզի Կոմսին քով, յ'Օթէլ տը Կալլիէրա, փողոց տը Վարէն, Բարիզ, և մատոյց Բորդուկալի Թագաւորին և Թագուհւոյն կողմէ մէկ մէկ նամակ, որով կը խնդրուէր Ամէլի Իշխանուհւոյն ձեռքը Պրականձայի Դքսին համար ։ Հաստատական պատասխան տրուեցաւ։ Ասոր վրայ, Դեսպանը գնաց տեսնել Դուքսն, որուն ծանոյց իւր պաշտաման հաճելի վախճանն։ Յայնժամ Դուքսը գնաց իւր պաշտօնական առաջին այցելութիւնը տալ Ամէլի Օրիորդին ։ Դուքսը 21 տարին լրացուցած է սեպտ.ին, Օրիորդն ալ ճիշդ մէկ տարի պակաս ունի ։ Բորդուկալի Դեսպանը տեսաւ նաեւ զՊ. տը Ֆրէսինէ, Նախարարապետն, և ծանոյց թէ այս ամուսնութիւն սիրահարական է. Դուքսը Բարիզ գալով տեսած է զՕրիորդն, և սէր զգացած է անոր վրայ. Օրիորդն ալ փոխարինած է նոյն զգացումն։ Հետեւաբար, քաղաքական հաշիւ չկայ գործին մէջ ։ Իրօք, Դուքսը Լիզպոնէ ճամբայ ելած էր՝ տեսնելու և եթէ հաճէր՝ կնութեան խնդրելու համար Բարիզի Կոմսին աղջիկը ։ Զիրար տեսնելով, հաւներ են ։

Նոյն երեկոյ, Բարիզի Կոմսը 40 ազգականաց և բարեկամաց հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ իւր աղջկան նշանածին ։ Տիկնայք սեւ հագեր էին ի նշան սգոյ վասն հանգուցեալ Թագաւորին Բորդուկալի. Օրիորդք սպիտակ հագեր էին ։ Օրիորդ Ամէլի, որոյ զգեստն սպիտակ սնդուսէ էր, իւր ալ կողմն ունէր իւր նշանածը։ Հարսնիքը Լիզպոնի մէջ տեղի պիտի ունենայ մայիսին ։

Սպանիոյ և Բորդուկալի այն հայրենասէրք որ կը յուսան օր մը միացնել Սպանիոյ և Բորդուկալի Թագերը, շատ գոհ են այս ամուսնութենէ ։

ԲՈԼՈՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ. Պ. Կադկոֆ իւր Մոսքովեան Վէտոմոստ թերթին մէջ կը յանձնարարէ ռուս կառավարութեան՝ ի մտի ունել հսկել Բոլոնացւոց վրայ որք կը գտնուին ռուս բանակին մէջ, և հետեւիլ Գերմանիոյ օրինակին, սաստ միջոցներ ձեռք առնլով լեհ տարրին զարգացման դէմ ։

ԸՆԿԵՐՎԱՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԲԱՐԻԶ. Ֆրանսայի մայրաքաղաքին մէջ Ընկերվարականաց պաշտօնական յառաջդիմութիւնք հետաքրքրաշարժ երեւոյթ մ'են ։ Փետր. 7ին Քաղաքային Խորհրդոյ համար ինն ընտրութիւնք կատարուելով, ութ Ընկերվարականք ընտրուեցան ։ Ընտրողաց կէսը միայն — 70,000 էն 35,000ը — մասնակցեցան ընտրութեան, այնպէս որ եթէ Բարիզեան հասարակութեան աւելի պատուաւոր մասը ձեռնպահ չի մնար, նորա խռովարար մարդիկ կրնային ընտրուիլ։ Դժբախտաբար, այս պատուաւոր մասն հետզհետէ կը քաշուի ասպարէզէն, և Բարիզ քաղաքին կառավարութիւնը կը թողու ամեն տեսակ ծայրայեղներու ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ. Պուքրէշի շուրջը կառուցանելի ամրութեանց համար գերմանական դրութեան ընդունելութիւնը վաւերացուեցաւ Խորհրդարանէն ։ Այս ամրութեանց շինութիւնն 1890 ին պիտի աւարտի, և շինութեան նախնական ծախքերը պիտի հայթայթուին 6 միլիոն Ֆր. ի փոխառութեամբ մը ։

ՄՈՐՄՈՆՔ. Միաց. Նահանգաց մէջ Մորմոնականութեան դէմ խիստ օրէնքներու հաստատումէն ահաբեկեալ, եւրոպացի Մորմոնք դադրած են յԱմերիկա գաղթելէ ։ Շատ նորահաստատ Մորմոնք կը պատրաստուէին ուխտի երթալ Աղի Լճի Քաղաքին, Մորմոնաց մայրաքաղաքին ու Երուսաղէմին. բայց Ուաշինկդընի կառավարութեան ընթացքն անոնց խորհրդոյն արգելք եղաւ ։

ՄԱՀՄԷՏԱԿԱՆՔ Ի ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ. Մաճիտ փաշա հեռագրած է առ Աղեքսանդր Իշխանն, շնորհակալութիւն յայտնելով այն հոգածութեան համար զոր Իշխանը կը ցուցնէ իւր մահմէտական հպատակաց բարեկեցութեան ։ Մաճիտ փաշա կ'ըսէ թէ Պուքրէշ երթալու միջոցին ուր որ կանգ կ'առնուր պուլկարական հողին վրայ, մահմէտական պատգամաւորութիւնք իրեն կը ներկայանային, խնդրելով որ Իշխանին շնորհակալութիւն յայտնէ այն պաշտպանութեան և բարերարութեան համար զոր կը վայելեն Ն. Բարձրութեան կողմէ ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովոյ շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Ղալաթիա, ատենապետութեամբ Գեր. Խորէն Նար–Պէյ Սրբազանի։ Ժողովն զբաղեցաւ գլխաւորաբար ամուսնական եւ անհատական խնդիրներով և ի մէջ այլոց, Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյն համար ընծայացուի մը քահանայութեան արտօնութիւն տուաւ։

Կրօնական Ժողովն յառաջիկայ ուրբաթ վերստին պիտի գումարի ի Ղալաթիա և Խառն Ժողովոյ կողմէ յանձնարարեալ ամուսնական և անհատական խնդիրներով պիտի զբաղի ։

Տփխիսէն կը գրեն մեզ.

Ս. Էջմիածնի Աւագ Լուսարար և Սինոդի անդամ Երեմիա եպիսկոպոսը նշանակուել է Առաջնորդ Բեսարաբիոյ, որ, ինչպէս յայտնի է, Վեհ. Մակար Կաթողիկոսի վիճակն էր ։

Կ'ասեն թէ Վաղարշապատի մէջ գտնուած բազմաթիւ բարեկամներն շատ վշտացել են Նորին Գերապատուութեան այսպէս յանկնկալս հեռացուելուն վերայ։

Սինոդի անդամ Սմբատեան Մեսրոպ եպիսկոպոսն եւս նշանակուել է Նախատեսուչ Գէորգեան ճեմարանին Ս. Էջմիածնի և իւր բնակութիւնը փոխադրել է վանքէն ճեմարանի յարկի մէջ։ Այս տնօրինութիւնը խիստ պատշաճաւոր համարուել է թէ՛ Էջմիածնում և թէ՛ այլուր, նկատելով որ Նորին Գերապատուութիւնը պէտք ունէր կարեւոր ուսմանց և դաստիարակութեան։

Արմաշու վանահայր Գեր. Խորէն Եպիսկոպոս Աշըգեան մայրաքաղաքս կը գտնուի քանի մ'օրէ հետէ ։

Ինչպէս որ արդէն ծանուցած էինք, հրատարակեցաւ ՀՆՋԱԿի առաջին թիւը խմբագրութեամբ Տիրան էֆ. Փափազեանի որ կը խոստանայ վեց ամսոյ 12 թերթ հրատարակել ։ 12 տետրերն պիտի կազմեն մի հատոր որոյ բաժանորդագինն է 10 ղահեկան ։

Առաջին թիւը կը պարունակէ, բաց ի համառօտ յառաջաբանէ մը, այլ և այլ զուարճալիքներ, բառերու սահմաններ՝ զաւեշտական ծանօթ ոճով, ինչպէս նաև Ծուղրուղ խորագրին ներքեւ այլ և այլ զուարճալիքներ, մեծաւ մասամբ եւրոպական զաւեշտաթերթերէ քաղուած և անոնց ոճով գրուած ։

ՀՆՋԱԿի արգոյ խմբագիրն իրեն ուղղութիւն ընտրած է «գրել զուարճացնելով և զուարճացնել ուսուցանելով» ։ Կը մաղթենք որ յաջողի և յարատեւէ իւր ձեռնարկած աշխատութեան մէջ, հետզհետէ ճոխացնելով և օգտակար հանդիսացնելով զայն ։

Իւրաքանչիւր թերթի վերջ պիտի գտնուի նկարհանուկ մը ։

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ ՆԱՐԼԸ–ԳԱՊՈՒԻ

Նամակ մ'առացանք Նարլը–Գաբուի ազգ. վարժարանաց Հոգաբարձութենէն որ քանի մը բացատրութիւններ կուտայ թաղին հայ մանկտւոյն ճիզուիթաց վարժարանն յաճախելու լրոյն նկատմամբ, զոր հրատարակած էինք Նախորդ Թուով մը ։

Աւասիկ այդ բացատրութիւններ.

«Վարժարանացս աշակերտաց ծնողք մեծաւ մասամբ աղքատաց գտնուած են իրենց կարողութեան չափով և կանոնին վճարել յանձն առած շաբաթականներնին կանոնաւորապէս չվճարելով ։ Հոգաբարձութիւնս զանազան ազդարարութիւններով և յորդորներով երկար ժամանակէ ի վեր ամեն ճիգ ի գործ դրած էր սոյն չարեաց դարման տանելու համար, սակայն հակառակ իւր ջանից տարեգլխոյ հաշւոյն մէջ տեսնուեցաւ որ բաց ի հրաժարեալ ուսանողաց անմաք թողած պարտքէն՝ տակաւին երեք հազար ղրշէն աւելի պահանջք կայ ուսանողներէն և աւելի գէշը սոյն գումարի չափ ալ պարտք ունեցած ենք այնպիսի դասատուաց որք մեծ զոհողութեամբ բարեհաճած են ամենափոքր ամսականներով դասաւանդել ։

«Նոյն այս կացութեան մէջ, վարժարանացս օրինաց խստութիւնն ի գործ դնել հարկ անհրաժեշտ լինելով՝ վերջնապէս ազդարարեցինք բոլոր ուսանողաց թէ յունվար 27էն սկսեալ այն աշակերտ որ արդէն երեք շաբաթականէ աւելի պարտք ունենալով գոնէ մէկ շաբաթական չբերած ատեն ի վարժարան չպիտի ընդունուի և ձրիաբար պիտի ընդունուին միայն այն ուսանողք որք անկարող լինելնին հաստատող վկայական մը բերեն իրենց տանուտէրէն եւ քահանայէն։ Մեր այս խստիւ պատուիրանաց հակառակ երկուշաբթի օր 30ի չափ աշակերտք՝ որք արդարեւ կարող և անկարող դասու կը վերաբերէին, որոց մէջ կային մեր բարեկամաց և ազգականաց որդիք ալ, սակայն մեզ անսացած չլինելնուն պատճառաւ չընդունուեցան ի վարժարան։ Նոյն օրն և երեքշաբթի օր այն աշակերտներէն բաւական տղայք՝ ոմանք առանձին, ոմանք իրենց ծնողաց հետ շաբաթական ի ձեռին վերադարձան ի վարժարան. ամենայստակ կերպով գիտենք որ անոնցմէ միայն երեք աշակերտ դիմած են ի ճիզուիթաց վարժարան և ոչ թէ ձրիաբար, հապա 2 ղրշ. շաբաթականաւ ընդունուած են, և իրենց ծնողաց մին ալ առանց ամաչելու ըսած է վարժարանիս դաստիարակին թէ փոխանակ իւր տղայն մեր վարժարանն ղրկելով մէկ ղրշ. շաբաթական վճարելու՝ երկու ղրշով հոն պիտի ղրկէ, որպէս թէ մեզ անիրաւ գործած լինէինք։ Աշակերտաց մնացեալ մասը մեզ վերադարձնելու միջոցն ալ խորհած ենք և յառաջիկայ շաբթուս պիտի գործադրենք ։ »

Որչափ ալ արդարանալի նկատուին պատ. Հոգաբարձութեան այս բացատրութիւնք, իրողութիւնն այն է թէ Նարլը–Գաբուի ազգային վարժարանին աշակերտներէն ոմանք ճիզուիթաց վարժարանն յաճախել սկսած են։ Փափագելով որ Հոգաբարձութիւնն ի գործ դնէ իւր խորհած միջոցներն, այս ցաւալի դէպքին առաջքն առնլու և կրկնումն արգիլելու համար, միւս կողմէ չեմք կրնար մեր ցաւը չյայտնել Նարլը–Գաբուի այն հայ ծնողաց նկատմամբ որք իրենց զաւակաց դաստիարակութեան յատկացեալ չնչին շաբաթականը վճարել կը դանդաղին և օտարին կը դիմեն ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանն Իմթիազի պատուանշանի ոսկի և արծաթ չքանշաններն շնորհեց իւր Թիկնապահներէն Ֆեհիմ Հասան փաշայի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պոլսոյ կառավարիչ Իսմայիլ Քէմալ պէյի։

Երէկ ծանուցինք թէ Թուրքօ–պուլկարական Պայմանագրոյն ինչ ինչ կէտերուն նկատմամբ Ռուսիա բացատրութիւններ պահանջած էր զորս Բ. Դուռն տուած էր ։

Ռուսական կառավարութիւնը մինչեւ երէկ իրիկուն չէր պատասխանած Բ. Դրան ծանուցագրոյն. Թուրք մամուլն յոյս կը յայտնէ սակայն որ ի մօտոյ նպաստաւոր պատասխան մը ստացուի։

Ֆրանսական կառավարութիւնն յայտարարած է որ, եթէ միւս տէրութիւնք ընդունին Թուրքօ–պուլկարական Պայմանագիրն, ինք եւս պիտի ընդունի զայն։

Ղալաթիոյ Թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Աղեքսանդր Իշխանը նկատելով որ Սերպիոյ պատերազմական պատրաստութիւնք կ'սպառնան Պուլկարիոյ, հեռագիր մ'ուղղած է առ Բ. Դուռն, խնդրելով որ օսմանեան զօրք ղրկուի ի Պուլկարիա, ինչպէս կը տրամադրէ Թուրքօ–պուլկարական Պայմանագիրը ։

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ ծանուցագիր մը տուեր է Բ. Դրան, առաջարկելով որ այս վերջինն հետեւեալ յանձնարարութիւններն ընէ ի Պուքրէշ գումարեալ յանձնաժողովին.

1. Փութով առաջ տանիլ խաղաղութեան կնքման բանակցութիւնները, Պէրլինի Դաշնագրոյն հիման վրայ ։
2. Վիճաբանութեան առարկայ չընել այն ամեն քաղաքական խնդիրներն որք Վեհ. Սուլթանին և Եւրոպիոյ կը պատկանին ։
3. Խառն յանձնաժողովոյ մը թողուլ Պէրկովայի դէպքերուն ինչպէս նաև քաղաքական յանցաւորաց վերաբերեալ խնդիրները։
4. Բանակցութեանց ելքն օրը օրին հաղորդել Պուքրէշի դեսպանաց և անոնց կարծիքները նկատողութեան առնուլ ։

Բոլոր միւս դեսպանք ալ տուած են այս յանձնարարութեանց որք ուղղուած են նաև ի Պէլկրատ ։

Դալով Թուրքօ–պուլկար Պայմանագրոյն, Ռուսիոյ վերապահութիւններն հետեւեալ երեք կէտերուն միայն կը պատկանին ։

1. Ռուսիա կը փափագի որ Պուլկարիոյ և Արեւ. Ռումէլիի անձնական միութեան իշխանութեանց վերանորոգումը Տէրութեանց վաւերացման ենթարկուի ։
2. Կազմական Կանոնագրի վերաքննութիւնը Տէրութեանց հսկողութեան ներքեւ տեղի ունենայ ։
3. Ի հարկին օսմանեան և պուլկար զօրաց գործակցութեան վերաբերեալ յօդուածը վերաքննուի Եւրոպիոյ համաձայնութեամբ ։

Պուքրէշէն առնուած մասնաւոր հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ միջազգային Յանձնաժողովոյ ուրբաթ աւուր նստին մէջ, Մաճիտ փաշա ներկայեր է իւր նոր յանձնարարագիրն որք ընդունելի նկատուեր են ։

Ապա, պատուիրակք համաձայներ են խաղաղութեան կնքման համար Մաճիտ փաշայի կողմէ ներկայացեալ պայմանագրոյն առաջին յօդուածին վրայ։

Միւս յօդուածոց վիճաբանութիւնը թողուեր է յաջորդ նստին ։

Բերլինի մէջ շրջած զրոյցի մը նայելով, Բ. Դուռն հեռագիր մ'ստացեր է Մաճիտ փաշայէն ծանուցանող թէ խաղաղութեան համար կատարուած բանակցութիւնք բարւոք վիճակի մէջ են և թէ երկու կէտեր որոշուած են արդէն։

Զրոյց կայ թէ այս օրերս Մուսթաֆա–Փաշայէն մեկնող օսմ. զօրագունդք դէպ ի Վրանիա կուղեւորին Թուրքօ–պուլկարական սահմանագլխոյն վրայ ։

Պուլկարիոյ օսմանեան պատուիրակի Թուրք լեզուի քարտուղար անուանեցաւ Մեծ–Եպարքոսի Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղար Րիզա պէյ։

Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տաւեան էֆէնտի երէկ Բարձր. Մեծ–Եպարքոսի քով երթալով երկարօրէն խորհրդակցեցաւ ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

Հաքիքաթ այս առթիւ կ'իմանայ թէ Բ. Դուռն երէկ իրիկուն օրուան կարեւոր խնդրոց վրայ հեռագրաւ ընդհանուր ծանուցագիր մ'ուղղեր է օտար տէրութեանց քով գտնուող օսմանեան դեսպանաց։

Պուլկարական պատուիրակ Պ. Զանոֆ երէկ ոստիկանական պաշտօնատունը գնաց և տեսակցեցաւ Քեամիլ պէյի հետ։

Պ. Զանոֆ յետոյ քաղաքապետական պաշտօնատունն երթալով տեսակցեցաւ Մազհար փաշայի հետ։

Պուլկար պատուիրակն այցելութիւն տուաւ նաև Դատական և Էվգաֆի Վսեմ. Նախարարաց և ապա Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ–Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տաւեան էֆէնտիի հետ։

Սպանիական կառավարութիւնն հետեւեալ պատուանշանները նուիրած է օսմանեան քանի մը բարձրաստիճան անձանց։

Շառլը Գ. պատուանշանի առաջին աստիճանը՝ Նախորդ Մեծ–Եպարքոս Սայիտ փաշայի։

Իզապէլ լա Քաթոլիք առաջին աստիճանը՝ Վեհ. Սուլթանի առաջին սենեկապետ Օսման պէյի։ Նոյն պատուանշանի երկրորդ աստիճանն՝ Արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի էֆէնտիի, խառն իրաւագիտութեանց ճիւղի տնօրէն Րէշիտ պէյի և կայս. Դիւանի թարգման Տաւուտ էֆէնտիի։

Շառլը Գ.ի երրորդ աստիճան՝ Մեծ–Եպարքոսի թարգման Վէքիլ էֆէնտիի։

Իզապէլ լա Քաթոլիքի երրորդ աստիճան՝ Բ. Դրան թարգմանութեան սենեկի տնօրէն Սաատ պէյի։

Ծովային Նախարարութիւնն օսմանեան նաւատորմին համար տասն և հինգ հատ ելեքտրական լապտերներ յանձնարարած է որոց արժէքն 2000 ոսկի կը հաշուի։

Աւստրիական դեսպանատան մէջ երէկ իրիկուն շքեղ հացկերոյթ մը սարքուեցաւ։ Հրաւիրեալ էին դեսպանական մարմինն և Բերայի բարձր դասու պատկանող ընտանիքներ.

Ոստիկանութեան նախարար Քեամիլ պէյ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ–Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

Թղթատարական և հեռագրական վարչութիւնը պաշտօնապէս ծանուցած է բոլոր նահանգաց թէ յառաջիկայ մարտ ամսոյ սկիզբէն նամակադրոշմներու գոյնը և ձեւը պիտի փոխուի և հինները պիտի ջնջուին. ուստի ամեն անոնք որ հին նամակադրոշմներ ունին, պարտին Թղթատարական վարչութեան դիմելով հիներու փոխարէն նորեր ստանալ Մարտի սկիզբէն, այսինքն նոր նամակադրոշմներու շրջաբերութեան հանուելէն յետոյ, եթէ հին նամակադրոշմով նամակ յանձնուի Թղթատարութեան, օրինաց տրամադրութիւնք ի գործ պիտի դրուին։

Նախարարաց Խորհրդոյ նախընթաց աւուր նստին մէջ Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ. Մունիր փաշա յանկարծ հիւանդանալով, անմիջապէս բժիշկներ կոչուեր և պէտք եղած խնամք տարուեր է։

Ն. Վսեմութիւն երէկ իւր ապարանքէն դուրս չելաւ, սակայն կը յուսացուի թէ այսօր կարենայ պաշտօնատեղին երթալ։

Տրապիզոնի Նորընտիր կուսակալ Ասիմ փաշա վաղը իւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի ։ Նախորդ կուսակալ Ազիզ փաշա երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

Պէրութի ընդհանուր հրամանատար Սամի փաշա մայրաքաղաքս եկաւ։

Պատերազմական տուգանաց վճարման համար ռուսական պատուիրակ Պ. Բուհձեա՝ որ արձակուրդով Բեդրոսպուրկ ուղեւորած էր, քանի մ'օրէ հետէ մայրաքաղաքս վերադարձած և իւր պաշտօնը վերստանձնած է Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ։

Փիլիպէէն կը գրեն առ Մէճիֆէր.

Ռումէլիական նոր մաքսատունք վաճառականաց կողմէ աններհատ պահանջմանց տեղի կուտան ։ Ապրանաց գնահատումն և յանձնումն յոյժ դանդաղ կերպիւ կը կատարուին ։ Թէև որոշուած է որ Թուրքիայէն ղրկուած ապրանքներն ազատ մուտք պիտի ունենան, այսու հանդերձ 10 առ 0/0 մաքս մը կառնուի անոնց վրայ ։ Այդ մաքսէն գոյացեալ գումարը կը պահուի և տէրերուն պիտի վերադարձուի, եթէ մինչեւ 31 օր տեղւոյն օսմ. մաքսատան կողմէ տրուած օրինաւոր Բէյաննէ մը ցոյց տան ։ Այդ պայմանաժամէն յետոյ ո՛ևէ պահանջ նկատողութեան չառնուիր ։

Վաճառականք ազդուապէս բողոքեցին այս տնօրինութեան դէմ։ Խնդիրը ձեռնհաս իշխանութեանց յանձնուած է ի Կ. Պոլիս։

Թըրնովա–Սէյմէնի գծին վրայ մեծ քանակութեամբ տրմուղք կը մնան մթերանոցաց մէջ, փոխադրութեան միջոցներու պակասութեան պատճառաւ, վասն զի երկաթուղեաց երթեւեկութիւնը վերսկսած պահուն այնպէս կարգադրուած է որ ընկերութիւնը սահմանեալ թուով կառքեր միայն պիտի ղրկէ ի Ռումէլի ։

Կրթական նախարար Վսեմ. Մունիֆ փաշայի հովանաւորութեան ներքեւ շքեղ Պարահանդէս մը պիտի տրուի յառաջիկայ շաբաթ գիշեր 8/20 փետրուար, Թէփէ–Պաշիի Թաղապետական պարտիզին մէջ, ի նպաստ Ղալաթիոյ Իսրայէլեան երկսեռ վարժարանաց ։

Յիշեալ վարժարանաց մէջ դաստիարակուող մանկանց թիւն հետզհետէ բազմանալուն, Հրեայ հասարակութեան երեւելիք՝ ինչպէս ամեն տարի՝ այս տարի եւս մեծ փութաջանութեամբ կաշխատին իրենց Պարահանդէսն բոլոր կարելւոյն արդիւնաւոր և միանգամայն շքեղ ընծայելու համար ։

Տիկին Էլէն Ֆէրնանտէզ ստանձնած է պարահանդէսի կարգադրութեան և տոմսակաց սպառման գլխաւոր հոգն ։

Տոմսակի գինն է 1 օսմ. ոսկի ։

Փիլիպէէն և Արեւ. Ռումէլիի զանազան կողմերէն առնուած լրոց նայելով, կ'ըսէ Թայմզի Կ. Պոլսոյ Թղթակիցը, Սերպիոյ կողմէ թշնամութեանց վերսկսման երկիւղին պատճառաւ Աղեքսանդր իշխանն հրամանագիր մը հանած է պատուիրելով զէնք կրելու կարող Պուլկարաց որ չհեռանան իրենց տեղերէն։

[illegible] [illegible] վերջին թիւէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները ։

Յայտնի է թէ վերջերս Պերլինի մէջ հեռագրական միջազգային ժողով մը գումարեցաւ որուն մասնակցեցաւ նաեւ Թուրքիա ։ Այդ ժողովոյն որոշմամբ հեռագրական միջազգային կանոնաց մէջ ներմուծեալ գլխաւոր փոփոխութիւնն է միօրինակ սակագնոյ մը որոշումն իւրաքանչիւր երկրի համար, անջատաբար առնուելով, առանց նկատողութեան առնլու այն երկիրն ուր կ'ուղղուի. օրինակի համար թէ՛ եւրոպական և թէ՛ ասիական Թուրքիայէն կամ Ափրիկէէն ուղղեալ հեռագրոյ մը սակագինն պիտի որոշուի՝ Ֆրանսայի ո'ր և է մէկ կողմին համար 32 սանթիմ, Իտալիոյ ո'ր և է մէկ կողմին համար 50 սանթիմ, և այսպէս փոխադարձաբար։ Բայց աստի իւրաքանչիւր երկրի հեռագրական վարչութիւնք պարտաւոր պիտի լինին ամենէն արագ ճամբով ուղարկել հեռագրերը ։

Այս բարեփոխումներ՝ որք ընդունուած են կայս. Իրատէով, գործադրութեան պիտի դրուին յառաջիկայ յուլիսի սկիզբէն, հետեւաբար օսմ. հեռագրական Վարչութիւնք կզգաղի այս պահուս Թուրքիոյ ամեն մասանց մէջ անոնց գործադրութեան նախապատրաստական միջոցները տնօրինել ։

Բ. Դուռն Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութեան վերին յանձնաժողովին յանձնած է մինչեւ Էնկիւրի երկաթուղւոյ մը հաստատութեան համար [illegible] [illegible] դրամատան կողմէ ներկայացեալ ծրագիրն ։

Այն վաճառականք որք Էնկիւրիի Թղթատարական պայուսակին կողոպտման պատճառաւ վնասուած են, աղերսագիր մը մատուցեր են Բ. Դրան, գանգատելով այս գործին կարգադրութեան յապաղումէն և խնդրելով որ արդարութիւնն ի գործ դրուի ձեռնհաս իշխանութեանց կողմէ ։

Անկէ առաջ բարձրագոյն հրամանաւ, Մաքսատան մթերանոցաց մէջ պահուելու համար վեց ամիս պայմանաժամ որոշուած էր 17 տեսակ արտածելի ապրանաց, օրինակի համար, բամպակ, բուրդ, եայլն։ Այս օրերս հրատարակեալ պաշտօնական ազդարարութենէ մը կերեւի թէ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ վաճառականաց առաջարկութեամբ և Պետական Խորհրդոյ ձեռնհաս ճիւղին որոշմամբ, փղոսկրն և ջայլեման փետուրք եւս որք երկրին ներսերէն կը բերուին դուրս ղրկուելու համար, վերոյիշեալ արտօնութիւնը պիտի վայելեն, որպէս զի կարելի լինի առաջքն առնուլ այդ ապրանաց վրայ եղած գործոց հետզհետէ նուազման ։

Սելանիկէն տեղական թերթի մ'ուղղեալ նամակ մը տեղւոյն Մաքրիրաշի յունական վանքին վերաբերեալ կնճռոտ խնդրոյ մը վրայ քանի մը հետաքրքրաշարժ մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ ։

Այս վանք՝ որոյ անտառներն ու հողերը հազար ոսկիէ աւելի եկամուտ կը բերեն, տասն տարիէ աւելի ժամանակ կառավարուեցաւ Պ. Մուսուրիս անուն յոյնի մը ձեռամբ, որ հարուստ և ազդեցիկ անձ մը լինելով, փոյթ չըրաւ հաշիւ տալ ։ Այս կերպով վանքին պարտքը բազմացաւ և վանքին ոչխարի հօտերը ծախուեցան մաս առ մաս ։ Նախորդ Պատրիարք Յովակիմ Գ.՝ որ յայնժամ Սելանիկի Մէտրապոլիտ էր, շատ աշխատեցաւ վանքին վարչութիւնն առնուլ Մուսուրիսի ձեռքէն, բայց չկրցաւ յաջողիլ իւր կամքէն անկախ պատճառներով ։ Քիչ յետոյ, երբ Յովակիմ Գ. պատրիարքական գահը բարձրացաւ, իւր ծանր զբաղմանց մէջ չմոռցաւ Մաքրիրաշի վանքն և անոր յոյժ մատակարարութեան պատճառաւ շրջակայ գիւղօրէից դպրոցներուն կրած վնասը ։ Պատրիարքը՝ Սելանիկի Մէտրապոլիտ Տ. Քալինիկոսի աջակցութեամբ յաջողեցաւ վերջ մը տալ այդ զեղծման և կրօնական իշխանութեանց առջեւ կոչել զՄուսուրիս նորա մէտասնամեայ մատակարարութեան հաշիւն առնելու համար ։ Մուսուրիս կեղծ հաշիւ մը պատրաստեց զոր վանքին շրջակայ գիւղօրէից բնակչաց ստորագրել տալով առեւտրական դատարանին ներկայեց ։ Դատարանը նկատողութեան առնլով այդ հաշիւները և Անթիմոս կոչուած արբեղ կրօնաւորի մը վկայութիւնը, որ իբր վանահայր ներկայացած էր, վճռեց թէ Մաքրիրաշի վանքը 2850 ոսկի պարտք ունի Մուսուրիսին ։ Այն ատենէն ի վեր խնդիր է գիտնալ թէ կարելի՞ էր գործադրել այսպիսի պարագայից մէջ տրուած դատավճիռ մը ։ Հանրային զգացումն յոյժ գրգռուած էր այս պատճառաւ, երբ Նորընտիր Մէտրապոլիտ Տ. Քալլիտոս Սելանիկ ժամանելով, իւր հաւանութիւնն յայտնեց տրուած դատավճռոյն նկատմամբ, առանց քննութեան ։

Այսպէս, կը յարէ նամակագիրը, եկեղեցական բարձրագոյն իշխանութիւնն հաստատեց քաղաքային դատարանի մը կողմէ տրուած վճիռ մը որ իւր իրաւասութենէն դուրս էր, և այս՝ առանց հաշուոց քննութեան ։ Սելանիկի մէտրապոլիտը մի և նոյն ժամանակ հրաման հանեց որ վանքին կալուածներէն Մորճանիի Ջիֆլիգը վաճառուի, Պ. Մուսուրիսի կարծեցեալ պահանջքը վճարելու համար ։ Այս վճռոյն գործադրութիւնն յանձնուելով տեղւոյն երէցին, այս վերջինն իւր հօտը ժողովեց և մէտրապոլիտին վճիռը ծանոյց նմա։ Սելանիկի յոյնք զայրանալով այս անիրաւութեան դէմ, որոշած են չհանդուրժել երբէք մը որ այսպիսի վնասաբեր և ապօրէն վճռոց գործիք կը դառնայ։

ԱԶԴ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցուի Բրիորիդէի օսմանեան արժէթղթերն ունեցող անձանց թէ վերջին վիճակահանութեան շահուած թիւ 8 կտրոնն և արժէթղթերը պիտի վճարուին ի գրասենեակս Օսմանեան Կայսերական Պանքայի ի Պոլիս, Թարաքճըլար փողոց, յառաջիկայ մարտ 1/13էն սկսեալ։

Կտրոններուն և արժէթղթերուն հետ պէտք է գտնուի նաև Թուական ցուցակ (պօրտըրօ) մը, և պիտի ընդունուին ամեն չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ։

15 փետրուար 1886
Կ. Պոլիս
1—10

ԼԱ ՄԱՆՀԱՅՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ
Ընդհ. Գործակալութիւն Պոլսոյ
Տ. Լըզի եւ Վիքթոր որդի

Կ'ապահովագրեն ամեն կտորներ և ծրարներ որք կը պարունակեն դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, դրամանամոյ, գոհարք ևն, յանձնուած ամեն ազգի Թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։ Վերոյիշեալ ապահովագրութեանց երաշխաւորելու են Մանհայմ կուլ յանուն պահեստագրաց խմբակի մը այս ընկերութիւն է 30,500,000 ֆրանք։

Կ'ապահովագրեն շոգենաւով, կառախմբով, եւ մեծ ու փոքր երթեւեկութիւն ընող առագաստանաւերով փոխադրեալ ապրանքներ։

Գներն և պայմաններն յոյժ չափաւոր։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Գ. Գ. Տ. ԼԸԶԻ ԵՒ ՎԻՔԹՈՐ ՈՐԴԻ

Պոլսոյ ընդհանուր գործակատարք «Մանհայմ» Ապահովագրական ընկերութեան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 4 փետրվար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պահքայի)	111
3 » » » (վճարելի)	110 5/8
3 » Բարիզի » (պահքայի)	22 70
3 » » » (վճարելի)	22 77 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Գնահատ
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. կ.		16 42
Այսօրուան գացուելիքն վերջը	»	16 42
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտեան բացուելուն	»	16 17
Բարձրագոյն գին	»	16 17
Նուազագոյն	»	16 16 1/2
Կէս օրին	»	16 16 1/2
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի Գ. Կ.	25 20
» 1860) » 1863) » 1872)	B. » Կ. »	16 10
» 1865) » 1869) » 1873)	C. » Դ. Կ. Օ.	16 17

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուելուն	71 35
Այս առտու բացուելուն Գ. կ.	73
Կէս օրին	73

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Գ. Կ.	Անգ. Լր.	3 17
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	Օսմ. »	6
Գազը տը Գոնս	» »	» »	4
Սօս. Շանժ է Վալէօր	» »	» »	3 15
Թրամուէյ	» »	» »	285
Ռումէլիի Երկաթուղի		Ֆր.	36 50
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		»	47

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանգնոց	»	87 37
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բոլ Իմբերիալ	»	90 17
Քրիմէ	»	51 15
Ռուսական Թղթադրամ	»	9 13
» արծաթ	»	89
Ֆիօրին	»	8 30
Մէճ. արծ. (առըր.)	»	107 38
Վէզնոց	»	102 30
Հինգնոց	»	102 20
Մէթալիք	»	98 30
Պէշլիք	»	—
Թղթադրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 15 փետրուար, ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	100 15/16
Օսմ. » Սէրի Գ. բացուելուն	14 11/16
» » » գոցուելուն	14 11/16
» » » Ա.	25 1/2
» » » Բ.	16 1/4
» » » Գ.	14 3/4
Օթօման 1871	68 5/8
Փոխառութիւն 1877	81 3/4
Պանք Օթօման	9 7/8
Ռուսական փոխառ. 1873	97 7/8
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	65 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	91 1/8
Տայրա Սանիէ	83 1/2
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	92
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 15 փետրուար, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 —
Օսմանեան Երկաթուղի	17 50

Բարիզ, 15 փետրուար, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 42 1/2
» » 3 0/0	81 72 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ. բացուելուն	14 75
» » գոցուելուն	14 80
» Սէրի Բ.	16
» » Գ.	14 70
Օսմանեան Երկաթուղի	35 25
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	498 75
Քրէտի Լիօնէ	517 50
» Ֆօնսիէ	1337 50
Բաժնետոմս Լիոնի	1263 65
Սուէզի ջրանցք	2160
Ռուսական 5 0/0 1877ի	100
Իտալական Ռանթ	97 37 1/2
Եգիպտական միացեալ	329 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)	56 3/8
Բրէօրիթէ Թիւրք	360
5 0/0 Հելլենական	267 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 18

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 15 փետրուար, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 57 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ.	14 87 1/2
Եգիպտական	332 50

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ, 30 յունվ.

Օդերուն փոփոխականութիւնը կը շարունակէ։ Երկուշաբթի օրը դարձեալ գետերն յորդեցին եւ քաղաքիս Աթ-պազար թաղը նորէն ողողեցաւ։

—Ի նպաստ տեղւոյս զինուորական հիւանդանոցին հանդերձեղէն հաւաքելու համար Միւշիր Թահիր փաշայի տիկնոջ նախաձեռնութեամբ եւ նախագահութեամբ յանձնախումբ մը կազմուած էր։ Տիկին Ս. Ազարեգեան եւս հայ տիկիններէ բաղկացեալ եւ իւր նախագահութեան ներքեւ օժանդակ մասնախումբ մը կազմելով յաջողած էր բաւական նպաստ հաւաքել և Միւշիր փաշայի տիկնոջն յանձնել։

Տիկին Ս. Ազարեգեանի այս մասին ի գործ դրած փոյթն ու ջանքն արդարեւ գովութեան արժանի է, եւ մեծ պատիւ կը բերէ մեր ազգին։ Ինչպէս գիտեն ընթերցողք, Տիկին Ս. Ազարեգեան այս առաջին անգամ չէ որ այս տեսակ մարդասիրական գործոց համար կ'աշխատի։ Թողլով Կ. Պոլսոյ մէջ ի նպաստ ազգային ընկերութեանց եւ մասնաւորապէս Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութեան կատարած աշխատութիւններն, Ադրիանուպոլիս գալէն ի վեր ալ շարունակ կ'աշխատի, թէ՛ յիշեալ ընկերութեան համար, որուն 60 էն աւելի բաժանորդ գտած է աստ, եւ թէ՛ տեղւոյս երկսեռ վարժարանին ձեռագործներով կատարուած վիճակահանութեան տոմսակներուն կէսը՝ 400 տոմսակ՝ իւր ձեռօք վաճառելով։ Իսկ ի նպաստ հիւանդ զինուորաց տիկին Ազարեգեանի կազմած մասնախումբը մինչեւ ցայսօր 400 կտորէ աւելի հանդերձեղէն պատրաստած եւ յանձնած է Տիկին Թահիր փաշայի յանձնախմբին։ Մասնաւորապէս յիշատակութեան արժանի են հետեւեալ նուիրատուք, որք փութացած են պատասխանել Տիկին Ազարեգեանի հրաւէրին։

Իսկէչէլի Խալիլ փաշա որ 300 բամբակեայ հրքա եւ 100 հատ բամպակով լի գիշերնոց տուած է։ Մկրտիչ էֆէնտի Բեաթիւրեան 10 օսմ. ոսկի։ Մոսիւ Պաք (Բէժիի ծխախոտներուն վարձակալ) 6400 բաքէթ ծխախոտ եւ 5. օսմ. ոսկի։ Անգլիացի գնդապետ Պ. Պլընթի տիկինն 55 վերմակ եւ 55 զոյգ գուլպա։ Տիկին Ազարեգեան ալ իւր կողմէ 190 կտոր հանդերձեղէն նուիրած է։

Այս մարդասիրական ազնիւ գործերով Տիկին Ազարեգեան մեծ պատիւ կը բերէ տեղւոյս հայ ժողովրդեան։ Արդէն բաւական բարձրացուց հայ հասարակութեան վարկը տեղւոյս կառավարական պաշտօնէից առջեւ եւ գրեթէ վերադարձուց այն համակրութիւն, որ պահ մը ցրտացած էր Արեւելեան Ռումէլիի վերջին անցքերուն միջոցին, այնպէս կարծուելով թէ Հայք կը դժկամակին կառք եւ ձի նուիրել կայսերական կառավարութեան պէտոյից համար։

—Ենովքեան Եանաքոյ Բարաքերի հարցաքննութիւնը կը շարունակէ բանտին մէջ։ Հրէշը պաղ արեամբ կ'ուրանայ իւր քստմնելի ոճրագործութիւնը։ Բայց ապացոյցները ջախջախիչ են։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայ Ստեփան էֆէնտի, որ ծպտեալ Պոլիս երթալով յաջողած էր Պէշիկթաշի թրամուէյին մէջ ձերբակալել զայն, մորթ ոսկի ապարանջանները վրայէն գտած էր։ Ոսկէ զատ՝ գլխուն ու երեսին վրայ վէրքեր կային, որոցմէ կը հասկցուի որ ոճրագործութիւնը կատարած բաւական ընդդիմութեան հանդիպած էր։

Այս եղերական դէպքին վրայ կատարուած քննութեանց արդիւնքն հետզհետէ հաղորդել կը խոստանամ ձեզ բուն իսկ աղբիւրէն քաղելով։

ԳԱՀԻՐԷ, 9 փետրուար

Քաղաքիս Թատերասէր երիտասարդաց անձնուէր խմբակը յունվար 23ին հիանալի յաջողակութեամբ ներկայացուց Արշակայ Բ.ի ընտիր ողբերգն Պէշիկթաշլեանի ի նպաստ Ս. Փրկչեան հիւանդանոցին մայրաքաղաքիս։

Կարգադիր Ցանձնախումբս հրապարակաւ կը կրկնէ իւր խորին շնորհակալիքն առ Թատերասէր երիտասարդըս՝ որք այս ձեռնարկութեան դժուարագոյն այն է գերասանական մասն ընտրելով ի բաժին՝ գթասիրութեան վսեմ օրինակ բերին յանձինս. առ Տ. և Հ. Տեարս Մկրտիչեան՝ որք ձրիաբար ընծայեցին ամեն կարեւոր զգեստներն, և առ գթասէր Հայ հասարակութիւն քաղաքիս՝ որ յօժարամիտ փութաց արդիւնաւորել այսպիսի բարեսիրական մի ձեռնարկ։

Աւասիկ այդ Թատերական ներկայացման հաշուեկշիռք.

ՄՈՒՏՔ

		Ֆրանք	
Հասոյթ վաճառեալ տոմսակներէ		1518	50
Նուէր			
Վիչէն	էֆ. Փափազեանէ	30	
Յակոբ	» Թիֆլիզեանէ	20	
Յովհաննէս	» Գ. Պալճեանէ	10	
Աւետիս	» Ղօնճաեանէ	10	
Ռափայէլ	» Տէր Զաքարեանէ	10	
Մարտիկ	» Խ. Քէրէսթէճեանէ	17	50
Մկրտիչ	» Մանուկեանէ	5	
		1621	

ԵԼՔ

	Ֆրանք	
Վարձ Թատրոնին	250	
Տպագրութիւն Յայտագրոց, ծանուցմանց և տոմսակաց	72	
Թատրոնի պաշտօնէից, դերձակի, հայերէն երգի համար երաժշտապետին, ֆօքէօրին, կնիքի և և այլ ծախուց	123	25
Դրամական տարբերութիւն և աճիօ	15	75
Գործակատարին իրաւունքն	160	
Ազգ. Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան ղրկուած	1000	
	1621	

Ի Դիմաց Կարգադիր Ցանձնախմբի

Ատենադպիր	Ատենապետ
Լեւոն Պէրէքեթեան.	Յ. Գ. Պալճեան
Հաշուակալ	Գանձապետ
Ց. Բաբիկեան	Տ. Մկրտիչեան

ԳՐԱԿԱՆ

Լ. ՀԱԼԷՎԻԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Ֆրանսական Ակադեմիան յատոնց է որ վայելած չէր այնքան «գրական» հանդէս մը որքան փետրուար 4ին, Լիւտովիգ Հալէվիի ընդունելութեան օրն։ Արդարեւ, իրարու եաեւէ ընտրուող ակադեմականք մեծ մասամբ գիտուններ լինելով, ամեն ոք ա՛լ ձանձրացեր էր անոնց ճառերէն ուր գրագիտութիւնն այնքան քիչ տեղ կը գրաւէր։ Երբ Հալէվիի պէս փարիզեան գրագէտ մ'է որ կ'ընդունուէր, և անոր պիտի պատասխանէր Բայրոնի պէս մըտացի մատենագիր մը, բնական է որ ամեն ոք ուզէր տոմս քաղել այդ առթիւն։ Ասոր համար է որ փետրուար 4ին Ակադեմիոյ սրահն այնքան նեղ կուգար ընտրելագոյն բազմութեան մը, որոյ մէջ յիշատակենք միայն Փարիզի կոմսն ու կոմսուհին, Բորդոյեալի դաշնաւանդ դուքսը, Մաթիլտ իշխանուհին, Մուշի դքսուհին, Տիկնայք Լ. Հալէվի, Սարտու, Ժ. Ֆլարէղի, Պարոնայք Սարսէյ, Ալֆոնս տը Ռոչիլտ, տը Պլովիձ, Ժ. Ֆլարէղի ևն. ևն։

Ժամ չհնգին քառորդ մնացած, Հինգ Ակադեմիայից անդամք խմբովին ներս կը մտնեն, անմահներ նկարիչներու հետ, տնտեսագէտներ քանդակագործներու, ճարտարապետներ երաժիշտներու առերի։ Հիացմամբ կը դիտուի թէ Պ. Շըվրէօյլ ինչ մանկական աշխուժութեամբ կը մագլցի մինչեւ բարձրագոյն աստիճանն։ Ո՛հ, այդ հարիւրամեններ։

Ցորմէնհետէ թագաւորներ չկան ի Ֆրանսա, ճշդապահութիւնն ակադեմականաց քաղաքավարութիւնն եղած է։

Ժամ ճիշդ մէկին, Լ. Հալէվի երեւան կու գայ։ Գունատ է, գունատութիւն մը որ մանաւանդ աչքի կը զարնէ պաշտօնական կանաչ հագուստին պատճառաւ որ շատ լաւ վայլած է իրեն։ Զափազանց յուզուած է, անհերեւ կը տեսնուի։ Իւր ճառն, զոր ձեռքը բռնած է, աշնանային տերեւներու աննշմարելի սարսուռն ունի։ Ցած քայլերով կը հանի պզտիկ գրասեղանն որուն վրայ դրուած է աւանդական գաւաթ մը ջուրն, և անդ կը զետեղուի ընդ մէջ իւր երկու կնքահարց, Պ. Պ. Տէզիրէ Նիզարի և Վիքթորիէն Սարտուի։

—Նիստը բացուած է, կ'ըսէ Պ. Բայրոն։ Պարո՛ն Լիւտովիգ Հալէվի, խօսքը ձերն է։

* *

Պ. Լ. Հալէվի կ'սկսի իւր ճառն յըստակ և զօրեղ ձայնով մը, քիչ մը սըրտայուզութեամբ։ Իւր ճառն, ըստ սովորութեան, գովեստ մ'է հանգուցեալ տ'Օսոնվիլ կոմսին որուն կը յաջորդէ։ Նախ պարտաւորիչ շնորհակալութիւնն յայտնելէ յետոյ իւր ընտրութեան համար, վառաց և նուրբ ձեռքով կ'ուրուագծէ տ'Օսոնվիլ կոմսին նկարագիրն, «Հնոյն և այժմեան Ֆրանսայի այդ Ֆրանսացին, որ՝ լիակատար շնորհօք ազնուական ձեւեր կը միացնէր արդի ժամանակաց ազատական ոգւոյն, որ այս աւուր զգացումներն ունէր առաջուան սրտով մը և որուն միակ մեծ կիրքն տիրած է իւր կենաց վրայ,—իւր երկրին և Նորա ազատութեանց սէրն։»

Բովանդակ մարդն այդ քանի մը տողերուն մէջ է։

Ցիշելով Նորա գրական գործերն, Պ. Հալէվի յառաջ կը բերէ Ցէշտռօլոյ մէկ կտորն յորում հանգուցեալ կոմսը կը պատմէր թէ քաղաքականութեան դերն ինչպէս խաբած էր զինքն և թէ ինչպէս, կէս դար յետոյ, տակաւին բուժած չէր այդ խոծոծէն։

Այդ բառին վրայ, Պ. Բասդէօր ժպտելով կը հակի իւր դրացւոյն՝ Օմալի դքսին, այնպիսի դէմքով մը որ կարծես ըսել կ'ուզէ.

—Ա՛հ, եթէ ես այն ատեն հոն լինէի . . . ։

Պ. Հալէվի կը պատմէ տ'Օսոնվիլ կոմսին առաջին փորձերն և կ'ներկայացնէ այն մեծ դէպքերն որոց մէջ մաս ունեցած է նա։ Հանդիսականք երկարաձիգ ծափահարութեամբք կ'ընդունին Նորա հանճարեղ և մտացի խօսքերն։ [illegible] Ֆրանսայի գործը քննելու ատեն մանաւանդ ի յայտ կը բերէ իւր նուրբ ճաշակը։ Կը թարգմանենք սա երգիծական բաղդատութիւնն առաջուան պատմութեան և այժմեան պատմութեան միջեւ.

Առաջուան պատմութեան մէջ անհունապէս աւելի սէր կար քան այսօրուան պատմութեան մէջ։ Կինն յար ներկայ էր անդ, և գրեթէ միշտ դերէչխան՝ հանճարոյն ազդեցութեամբ երբ կը կոչուէր Էլիզաբէթ, Մարի-Թէրէզ կամ Գաթերին, և այն միւս մեծ զօրութեան՝ գեղեցկութեան ազդեցութեամբ երբ կը կոչուէր . . . ։ Թըլէսմի աւելի երկար, շատ աւելի երկար պիտի լինէր, . . . և չեմ համարձակիր ձեռնամուխ լինել յայդմ։ Պատմութիւնն զարդիս տպաւորապէս նուազ վիպական և նուազ շողշողուն է։ Ասոր համար աւելի՞ խոհական և աւելի՞ իմաստուն է։ Փափուկ խնդիր, որու վրայ չեմ ուզեր կարծիք յայտնել։ Սա յայտնի է թէ խորհրդարանական դրութիւնն և մամլոյ ազատութիւնն յանկարծուստ փարեցին կինը պատմութենէն. այլեւս չկառավարեր, կամ գէթ չտեսնուիր որ կը կառավարէ աշխարհիս կառավարիչներն, և ապագայ պատմագիրները դժուարաւ պիտի գտնեն վէպի դիւցազներ տասն և իններորդ դարու թագաւորաց, իշխանաց և հանրապետական նախագահաց մէջ։

Ցոյց տալէ յետոյ քաղաքական մարդն և մատենագիրը, Պ. Հալէվի կը ներկայէ զինուորն, և զինուորը Փարիզի պաշարման աղէկելի ժամանակամիջոցին.

Իւր քաջութեան մէջ նրբամտութիւն կը դնէր. Նրբամտութիւն կը դնէր նաեւ իւր քաջութեան մէջ։ Իւր զօրագունդն յունվար 9ին պահակութիւն կ'ընէր 72րդ մարտկոցն։ . . . Ռումբ մը կը պայթի 50 մեթր հեռի, և աւասիկ ինչպէս այդ վաթսունամեան կամաւորը կը պատմէ այն արկածն ուր մեծագոյն վտանգի ենթարկուած էր։ «Մարտկոցն ընող զօրականաց շարժումները մերթ ընդ մերթ ցոյց կուտային ինծ թէ կը լսէին ռումբի մը անցնիլն իրենց գլխոյն վրայէն։ Կ'երեւի թէ այդ ռումբերու սուլումը տարօրինակ է և քիչ մը մահահամբոյր։ Այդ շշուկին, ամեն ոք բնազդաբար կը ծռէ գլուխը, գետին կը պառկի կամ աջ և ձախ կողմ կը նետուի։ Լսելու առաւելութիւնը չունենալով (*), նմանօրինակ պարագայից մէջ ժայռի մը պէս հաստատ մնալու առաւելութիւնն ալ ունիմ։ Այդ անարժէք անվեհերութիւնը մեծ պատիւ մ'է ինծ յանձն անոնց որք չեն գիտեր տկարութիւնս։»

Ցաւարտ բանից, Պ. Հալէվի իւր բոլոր կիրքը կը թափէ յոռետեսութեան դէմ, որ իւր թեւերը տարածած է արդի սերնդեան վրայ։

Տ'Օսոնվիլ կոմսն իւր երկարատեւ ծերութեան մինչեւ վերջը տուած էր երիտասարդութեան օրինակն, և մանաւանդ թերեւս այդու է որ այդ ազնիւ կենաց վերջին տարիներն արժանի են յարգանաց։ Աշխարհս այժմիկ լեցուն է երիտասարդներով որք՝ տակաւին չապրած՝ յոգնած են ապրելէ, զորս կը կրծէ յարաճուն մելամաղձութիւն մը և կը պատեն կը պաշարեն տխրութեան գոլորշիներն. զրկուած են սովորական զգացումներէ, սէր ու պատիւ սըրտայուզութենէ և գեղեցիկ պարտականութիւններէ. չեն ուզեր յարիլ ոև է հաւատքի մը, կրօնական թէ քաղաքական. ամեն ինչ մաշած է երկնից մէջ, ամեն ինչ հատած լմնցած է երկնից ներքեւ. կը յայտարարեն թէ ա՛լ անկարող են սիրել կեանքը։ Մնաց որ, ա՜ւ ի՞նչ ապրիլ, կ'ըսեն, քանի որ հարկ պիտի լինի մեռնիլ օր մը։ Կ'երեւի թէ մարդիկ ասկէ առաջ չէին գիտեր թէ կեանքը կը յանգէր մահուան. բոլորովին նոր գիւտ մ'է այս։ Սակայն այդ երիտասարդներէն մի քանին գովելի ջանքեր կ'ընեն կեանքին կապուելու համար. մանրախուզաբար կը քննեն իրենց հոգւոյն վիճակն և բարի հաւատքով կ'աշխատին գտնել իրենց ճակատագրոյն առեղծուածը. Նոյն իսկ երբեմն կը համակուին տեսակ մը անհանդըրստութեամբ՝ իտէալականէն այնքան հեռու գտնուած լինելնուն համար, այլ միշտ շարունակելով նկատել թէ առաջուան իտէալականի ձեւը բոլորովին անցած է, թէ ա՛լ հինցած է և բանի մը չյարմարիր։ Իրենք պէտք ունին նոր իտէալականի մը, որ անժխտելի արտակարգութիւն մ'ունենայ, և այդ է զոր կը փնտռեն ժրութեամբ, գիտնականաբար, հոգեբանական կերպիւ, և այդ է որ տակաւին չգտած լինել թուին։

Այս վերջաբանութիւն կեցցէներու երրեակ որոտմամբ ընդունուեցաւ։

* *

Կարգը Պ. Բայրոնինն է։

Պ. Բայրոն Պ. Հալէվիի անձկութիւնները չունի։ Իւր մթնոլորտին մէջ է անդ, որովհետեւ առաջին անգամը չէ որ ստանձնած է այդ պաշտօնն։ Ուստի իւր ճառն աւելի ընտանեկան խօսակցութիւն մ'է քան ատենաբանութիւն մը, խօսուած բան մ'է քան կարդացուած բան մը։ Անդ կը գտնուի հեղինակն իւր շողշողուն նրբամտութեամբ և անսպառելի խանդով։ Իւր ճառը փառաբանումն է թատրոնին. Ըստ իրեն, թատրոնը լինելու չէ իրականին ճշգրիտ և տափակ ի հանդէս ածումը։

Թատերախաղը շինողին և զայն ունկնդրողին միջեւ պայմանագիր մը կնքուած է, լռին պայմանագիր մը որով հանդիսատեսը տուն տուած է և հեղինակն ընդունած է սա լռելեայն իմացուած պայմանները. «Ես «հոս եկած չեմ դատելու համար, այլ զգալու. դուն հոս եկած չես զիս դաստիարակելու համար, այլ զիս յուզելու. չեմ «գար աստ ի խնդիր իրականութեան, այլ «ի խուսափել անկէ. կ'ուզեմ տեսնել ուրիշ «մարդիկ խնդալ ուրիշ ծիծաղով մը, արտասուել ուրիշ արցունքներով որ քան «զիմս են քաղցրագին։ Ցոյց տուր ինծ «կեանքը նուազ վատթար և աւելի արագընթաց, թշուառութիւնն աւելի արժանավայել, երջանկութիւնը նուազ հազուագիւտ։ Ազնուացո՛ւր կիրքերս թատերախաղիդ զօրութեամբ, մեծացո՛ւր կրքերս անոնց ինքնիներով, առաքինութիւններս և ամօթներս զուարթացո՛ւր ծաղրաբանութեամբ, չափազանցէ՛, անճշմարտանմա՛ն եղիր, սո՛ւտ եղիր, բանէ մը մի՛ վախնար. «Նոր երեւակայութիւնս պիտի հետեւի «քու երեւակայութեանդ այնքան հեռու «որքան կրնաս տանիլ զայն արուեստիդ «դիւթութիւնները։ Ո՛ն, կռահէ զոր ինչ «կ'ուզեմ, ըսէ՛ զոր ինչ կ'զգամ, մարմին «տուր երազներուս, և եթէ, հրապուրիչ «պատրանքներովդ, երկարաձգես ցնորքն «զոր քեզ կը պարտիմ, եթէ մինչեւ վերջը «փայփայես իմ անուրջներս, քեզ պիտի «վարձատրեմ սքանչելապէս, թերեւս արժանիքէդ իսկ աւելի։ Ա՛յլ զգուշացի՛ր, «թող մի՛ տար որ յերկիր իջնեմ, խորհիմ և «տէր լինիմ անձիս, եթէ ոչ բանականութիւնս, այդ վիշապն զոր քնացուցած էիր «միայն, կը զարթնու և կը փողոտէ զքեզ։»

Ա՛հ, պատճառն այն է թէ որքան խոլ և որքան կարճատեւ լինի կեղծիքն, վայրկեան մը յագած է այն արդարութեան, պատւոյ, մաքրութեան և սիրոյ իտէականն որ բոյն դրած է մարդուն մէջ և հներեր որ ձեռք դպցնեն անոր անպատուհաս. պատճառն այն է որ զարթուցած է իւր երազն և ինք աւելի կը սիրէ իւր երազն քան իրականութիւնը. սուտերն աւելի սիրելի է իրեն քան որսը. իւր երազին համար է որ կ'ապրի, իւր երազին համար է որ կը մեռնի. իւր երազէն կ'ստանայ ամեն ոյժ և ամեն հաւատք. գիտութիւնը տարակոյսի մէջ կը թողու զմարդ, խորհուրդն հաւատացեալ կ'ընէ զնա. չգտնուածով կը մխիթարուի գտնուածին վրայ, իւր յուսացածով կը բուժէ իւր տառապանքէն։

Զարմանալի չէ որ այդ կերպիւ ըմբռնելով իւր արուեստը, Պ. Բայրոն առաջնակարգ դիրք մը կուտայ թատերգակ հեղինակին ուրիշ ամեն մատենագրաց մէջ։

Պ. Բայրոն կը խօսի ապա Պ. Հալէվիի գրական գործունէութեան վրայ։ Կը խոստովանի թէ Աբբէ Գոստանդինի մէջ առաքինութիւնը բարձրացնելով է որ կրցած է մուտ գտնել Մազարէնի պալատն։ Առաքինութիւնը պէտք ունէր այդ դրուատանաց։

Հէ՛գ առաքինութիւն։ Խուժանը կը ծաղրէ զայն, հոգեբանք կ'ուրանան զայն, հանճարեղք ձանձրալի կը գտնեն, գործնական մարդիկ՝ աւելորդ։ Մեր թատերգակ հեղինակք որք յանդըշտակ ժամանակաց անոր կը վարձատրէին զայն հինգերորդ արարուածին մէջ, վերջնապէս ձեռքէն խլած առած են դասական և վարձահատոյց վերջաւորութեան դոյզն օգուտները. մեր բանաստեղծներն անոր դէմ կը ժայթքեն անէծքներ որոց միակ նորութիւնն է կոշտութիւն։ Արուեստն իսկ կը լքանէ գեղեցկութիւնն, որ իւր առաքինութիւնն է, և կը յարի ոգեղութեան, որ իւր մոլութիւնն է։ Գալով մեր վէպերուն, գիտէք թէ առաքինութիւնն որքան բացակայ է անդ, եթէ խոշտանգուած չէ։ Զայն յարգամեծար տեսնելու համար պէտք է բանալ Կարմիր Մատենադարանի հատորները. զայն վարձատրեալ տեսնելու համար, Ակադեմիայն գալ հարկ է . . . տարին անգա՛մ մը։ Հէ՛գ առաքինութիւն։

Եւ առաքինութիւնը չէ միայն որ հրապարակէն մեկուսացած է։ Զուարթութիւնն, անմիաս զուարթութիւնն, այդ մասնաւորապէս ֆրանսական բարեմասնութիւնն որ պարտականութիւնն աւելի դիւրատար և թշուառութիւնն աւելի թեթեւ կ'ընծայէր մեզ, որ փայլ կուտար մեր առաքինութեանց, որ մեր բարեյաջողութեան խառնուելով քաղաքավարութիւն կ'ընէր զայն, և մեր քաջութեան միանալով խիզախ կ'ընէր զմեզ, ի՞նչ եղած է։

Ա՛ւաղ, այն եւս վարակած է այս թըլկացման հիւանդութեամբ, այս սեւական ուժաթափութեամբ որ անդստին յերկար ամաց կը կրծէ զմեզ և զոր կարելի է հաստատել հազար նշաններով։ Նախ առաջ մեր յեղափոխութեամբք, որովհետեւ ժողովրդեան մը յեղափոխութիւնը մարդու մը զայրոյթին կը նմանին, իւր տկարութիւնը կ'ապացուցանեն. քաղաքական մտահոգութեամբք որ մեր կեանքը կը գրաւեն, որովհետեւ,—բաղդատութիւնը շարունակելով,—քաղաքականութիւնը լինելով Պետութեան մը գործարանական պաշտօնավարութիւնը, ժողովուրդ մը որ կ'զգայ իւր քաղաքականութիւնը, կը նմանի մարդու մը որ կ'զգայ իւր գործարաններն. հիւանդ է։ Եւ ուրիշ քանի՞ ապացոյցներով կարելի չէ զայն հաստատել։ Մեր հիւանդագին զուարթութեամբ փոքր բաներու մէջ և մեր գծուծ տխրութիւններով մեծ բաներու մէջ, կեղտոտ գրականութեան համար այն փառաւոր հետաքրքրութեամբ, նման այն հիւանդ մարդոց որք բժշկութեան գիրքեր կը սիրեն, մեր ցանկութեամբ որով անդ կը փնտռենք ինչ որ կրնայ աղտեղել, ստորնացնել, նըսեմացնել մարդկութիւնն և իջեցնել զայն հաւասար մեր յատուկ ստորնութեան, համոզել զմեզ թէ ճիգն անօգուտ է որովհետեւ մեր յոյսը խոնջած է և հաւատացնել մեզ թէ այլ եւս ոչինչ կայ աշխարհիս մէջ, որովհետեւ կը կարծենք թէ ամեն ինչ կորուսած ենք.

Ո՛հ, այո՛, այս ժողովուրդն հիւանդ է և այն ատեն պիտի հաւատամ թէ բուժած է երբ վերստանայ իւր զուարթութիւնն, և խնդամ տակաւին իւր հնչուն և պայծառ ծիծաղն. ծիծաղն, զուարթ զօրութեան, մարդկային աւիշին զեղուն փրփուրը. ծիծաղն որ չիգար, ինչպէս ըսուեցաւ, սըրտին չորութենէն, այլ ընդհակառակն իւր զգալու և մերթ իսկ ինքն իրեն տիրապետելու զօրութենէն, որովհետեւ քաջութիւնն է նաեւ. կանայք չեն անգիտանար զայս, ինքեանք որ իրենց զուարթութեան ներքեւ կը պահեն այնքան վշտաբոյր գաղտնիքներ, և որոց համար, յաճախ, ծիծաղն ամօթխած արցունքն է։

Ա՛հ, չպարսաւենք ծիծաղը։ Յարգե՛նք զայն։ Պաշտե՛նք ի նա Աստուծոյ բարութիւնն որ զայն տուած է մեզ։ Անոնք որ տեսած են ծերունւոյն ժպտիլն իւր անցելոյն, անոնք որ տակաւին կը յիշեն իրենց մօր հիացական ուրախութիւնները, որ զգացած են իրենց մարմնոյն համակ դողդողն մանկան մը առաջին ծիծաղներուն, անոնք գիտեն թէ ծիծաղը սրբազա՛ն է.

Ցնծօս իրաւամբ գիտել կուտայ թէ այս խօսքերը գրողը մտացի մարդ մը չէ միայն, այլ բարի մարդ մը։

Վերջաւորութիւնն սքանչելի է ըզգացմանց վեհութեամբ. Պ. Բայրոն անցոյց կուտայ մեզ տ'Օսոնվիլ կոմսն իւր մահուան անկողնոյն վրայ.

Եւ երբ ամեն հաշիւ փակեց այս աշխարհիս հետ, դարձաւ դէպ ի միւսն. Զ'Աստուած կոչեց առ ինքն և անոր յանձնեց իւր հոգին. յետոյ, առանց տրտնջանաց, առանց թախծութեան, անվեհեր ապագայի մը յուսով, անստգիւտ անցեալի մը հպարտութեամբ, նման իւր վիպեղէն նախահարց ննջած իրենց դամբանին մէջ, և դէմն ի յերկինս դարձուցած, թեւերը խաչաձեւ, աչերը փակած, ընացաւ յաւիտենականութեան համար.

Գեղեցիկ կեանքէ մը յետոյ գեղեցիկ մահ մ'է այս.

Հարկ եղաւ որ Պ. Բայրոն ի փախուստ աճապարէ՝ խուսափելու համար հասարակութեան դրուատանքէն և իւր պաշտօնակցաց խնդակցութիւններէն.

(*) Մեծանուն պատմագիրը խուլ էր։

ՏՕՔԹՕՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԹԷՐԶԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ իրեն դիմող հիւանդները պիտի ընդունի Բերա Թագսիմ Ճուլվարի փողոց 53 թիւ իւր բնակարանը, իսկ ուրբաթ և կիրակի օրերը Թօփխանէ Թրամվէյի կայարանի դիմացը Անտօն էֆ. Գոլօլեանի դեղարանը։ Հինգշաբթի օրերն աղքատաց համար ձրի. 7—15

Օ. ԲԱՆԹԷՈՆ

ԳՈԼՖՕՐԻԼՕ
ԵՂԲԱՐՔ

Գոլֆօրիլօ Եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ իրենց վաճառատունը փոխադրուած է Կալաթա Սէրայի դէմ, թիւ 206, նախկին «Կրօմպագ» վաճառատունը։

Այս առթիւ, ամեն մետաքսեղէնաց, թաւշեղէնաց, ճերմակեղէնաց և ուրիշ առարկայից գինները մեծապէս զեղչուած են։

8—20

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէ գանմէր վէ բուլ րուսումը իլէ չարշուլի միւճէվհէրաթ վէ էսպ բազարլարը վէ մասարուֆ սուլար վէ մահալը մալիւ մէթէ պուլունան չէքիլէր բէժմի վէ սաիր րուսումաթը միւթէֆէրրիգա իւչ եիւզ իքի սէնէսի մարթը իպթիտասընտան իթիպարէն թէվվիլը գատիմի վէճհիլէ իտարէ օլունմագ իւզրէ պիլ միւզայէտէ մագթուէն իհալէ օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն միւթէպէր քէֆիլ վէ եախօտ թէէմինաթ աքչէլէրի իլէ պէրապէր Շէհիր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլէմէլէրի իլան օլունուր։

3 Շուպաթ 301

3—1

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Իւչ եիւզ իքի սէնէսի իչին մէրքէզը Էմանէթ վէ միւլհագաթ վէ տէվաիրի պէլէտիյէ ագլամընտա սարֆ օլունմագ իւզրէ միւպայեասընա լիւզում կէօրիւլէն միւհիմմաթը գըրթասիյէնին գարարը գաթիսի չուպաթըն եիրմինճի բէնճշէնպէհ կիւնի վէրիլէճէկ յինտէն, իթալիպ օլանլարըն թէմինաթ աքչէլէրի վէ եա միւթէպէր քէֆիլլէրի իլէ միւտտէթէ մէզքուրէ զարֆընտա Շէհիր Էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 Շուպաթ 301

1—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչուն միւպայեասը միւնագասայա գօնուլան պին պէչ եիւզ սանթըգ Ամէրիգան կազընըն իչպու չուպաթըն րումինին թէօրթիւնճիւ սալը կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն վէ պէչինճի չարշէնպէհ կիւնի թէքարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէմինաթ գապուլ օլունաճաղընտան իթտա թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 չուպաթ 1886

2—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,591,956
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 1,718,462

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 828,858

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան փոխահարար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վնասնին 11,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԱՅԵՐԻ ՉԵՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱԼՆ

Այէրի Չէրրի Փէքթորալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բորբոքումն հազաւգի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն ևն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կապուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'օգնէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Չէրրի Փէքթորալն որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրև ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնն ի լոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ ներգործող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չկայ դեղ մի որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Չէրրի Փէքթորալն բնաւորական գործածութեան համար եղած ուրիշ դեղերէ գերազանցն է և համեղ, քանզի շատ հաճելի լինելով փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

Նաև կը ծախուի քաղաքիս մէջ այլ և այլ դեղագործաց քով։

ՆԻՔՕՍԻՏ, ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

ՔԷՄՄԸՐԻԽԻ ՄՍԵՂԷՆ ԲԷԲԴՈՆ

ՈՒՏԵՍՏ ՀԻՒԱՆԴԱՑ ԵՒ ԱՊԱՔԻՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

Ախորժելի համ և հոտ ունի, դիւրաւ կը լուծուի և մանաւանդ ամենազդու դարման է ստամոքսի տկարութենէ նեղուող հիւանդաց համար։

ՊԱՏՒՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ. Ոսկեայ միտալ 1885 ի Անվերսայի համաշխարհային Ցուցահանդէսին մէջ։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանները

Բերա, Բրիտանական դեղարան
» Ֆրանսական »
Պոլիս, Վ. Ծաննիի դեղարան
» Քիւչիւքեան եղբ. »

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԻՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՄԻԱՅՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

THE SINGER MFG. CO. N.Y.
TRADE MARK

Ղալաթիա, Կլաւանի խան, 2
Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90
Բերա, Մեծ փողոց, 208

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
Կ. ՆԻՒՏԼԻՆԿԷՐ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Ամէն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ թեւին վրայ Singer Manufacturing Company և վրան՝ Գործարանին նշանը։

ՁՐԻ ԱՇԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ.—ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ

(ՇԱՔԱՐՈՎ ՊԱՏԱԾ)

ՀԷՅՏՈՔԻ
ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Աւասիկ ընդհանուր բժշկութեան զարմանալի և արտակարգ գիւտ մը։ Գիտութեան յաղթանակները —Ելեկտրական հեռագիրը, Շոգի, Տպագրութիւն— յեղափոխեցին երկրագնդիս դրութիւնը, և մարդկային կեանքն ըրին լաւագոյն և իմաստնագոյն։ Այսպէս, թէպէտ անհամար Դեղահատներ կան հիւանդութեանց համար, և մեծ արժանիք վերագրելով հանդերձ անոնց, Տոքթոր Հէյտոքի գիւտը նսեմացուցած է անոնց ամենքն և հիմնած է

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բժիշկք, որոց պատուիրած օրական չորս կամ հինգ դեղահատները կը տկարացնեն ստամոքսը եւ կ'անդամալուծեն աղիքները, պիտի կրնան իրենց հիւանդաց առողջութիւն և ախորժակ տալ այս արտակարգ Դեղահատներէն մէկ երկուքով։ ՏՈՔԹՈՐ ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏներէն մէկ երկու հատը կը բաւեն դնելու համար ստամոքսն կատարեալ կանոնաւորութեան և ախորժակի մէջ, և միտքն պայծառ ու թեթեւ ընելու։ Եթէ փայծեղը տկարացած է իւր գործին մէջ, կը կազդուրէ, և եթէ Ջղային դրութիւնը խանգարուած է, կը վերականգնէ։

ՄԱՂՁՈՏՈՒԹԵԱՆ ՆՇԱՆՔ

1. Ստամոքսի ծանրութիւն։
2. Աղեաց տարածումն փքախտի պատճառաւ։
3. Սրտացաւութիւն,
4. Ճաշէն յետոյ տկարութիւն և յոգնութիւն։
5. Բերնին մէջ գէշ հոտ մը և ծանր լեզու։
6. Որովայնի պնդութիւն, մերթ ընդ մերթ ալ փորհարութիւն.
7. Գլխու ցաւ ճակտի վրայ։
8. Ախորժակի պակասութիւն և մեծ յոգնութիւն։

J. HAYDOCK'S
NEW LIVER PILL

Վերոյիշեալ ամէն նշանները բացորոշապէս ցոյց կուտան թէ խանգարում յառաջ եկած է փայծեղնի մէջ, եւ պէտք է վիճել թէ մեծ կարեւորութիւն ունի սխալ կերպիւ չըմբռնել հիւանդին ճիշդ կացութիւնը։ Պէտք էր անմիջապէս ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ մը հայթայթել, որ դեղահատի մը ամենէն սովորական ձեւն է։ Ամենօրեայ փորձառութիւնը ցոյց կուտայ թէ եթէ դեղահատը լաւ կերպիւ բաղադրեալ է, ամենայարմար կերպիւ կրնայ վերանորոգել փայծեղնի գործողութիւնը, և այդ մասին կարելի է միշտ վստահութիւն ունենալ։ Իմ կենացս բազմաթիւ տարիները նուիրած եմ շինելու համար Դեղահատ մը որ լինի անմիջական և ազդու դարման մը ընդդէմ մաղձոտութեան։ Մեծ հաւատ չունիմ լուծողական դեղերու վրայ, ուստի եւ շինեցի Դեղահատ մը որ զօրաւոր եւ ազդու դարման մ'է, եւ կոչեցի

ՀԷՅՏՈՔԻ ՆՈՐ ՓԱՅԾԵՂՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏ

Առողջութեան խնկութիւնն իսկ են, եւ այն մեծագոյն շնորհն զոր Գիտութիւնն ըրած է մարդկութեան։

Ջլախտութեան, Անզօրութեան, Ընդհանուր յոգնութեան, ախորժակի պակասութեան, Գլխացաւութեան համար Տոքթոր Հէյտոքի Նոր փայծեղնի դեղահատերն ամենազդու դարման են։

Մէն մի տուփ կը պարունակէ քսան դեղահատ։ Կը ծախուի ամէն դեղավաճառաց քով.

Տարակուսող անձինք կրնան, փորձի համար, ՁՐԻԱԲԱՐ ստանալ այս Դեղահատներէն տուփ մը, եթէ մեզ գրեն իրենց անուն եւ հասցէն։

Թղթատարական տոմս մը ղրկել «փայծեղնն եւ իւր գաղտնիքը» խորագրով տետրակին։ Հարկ եղած տեղեկութիւնները կը տրուի ամենուն։

ՀԷՅՏՈՔ ԵՒ ԸՆԿ.
Նիւ-Եորք, Մ. Ն.

Կը ծախուի ի Ղալաթիա, Գամթօրիտէսի դեղարանը, ի Պոլիս Քիւչիւքեան դեղավաճառանոցն և Նեգիքի։

ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ.—Կը խնդրուի դեղավաճառներէն ուշադրութիւն ընել որ Ճ. Հ. Ֆրանսիսի, որ միակ Գործակալն է, ստորագրութիւնը գրուած լինի։ Հակառակ պարագայի մէջ, դեղահատները կեղծ են։

ԱՆԱՍՆԱԲՈՅԺ ՄԻՆԱՍ ԷՄԻՐԵԱՆ

Ձիերու, կովերու և շանց հիւանդութիւնները կը դարմանէ և տուն ու ծախս ունեն նոյն կենդանեաց առողջ կամ հիւանդոտ լինելն հասկնալ ուզողները կը գոհացնէ։ Պէտք է դիմել Պոլիս Պահճէ-Գաբու Մէրհամէթճեան Էֆէնտիի դեղարանը, կամ իւր բնակարանը Իսկիւտար Պաղլարպաշի Աթ-ալէյ փողոց թիւ 24։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԽԸՏԻՎԻԷ

ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Պէնհէր շոգենաւը, Նաւապետ Բոպէր պէյ, յառաջիկայ չորեքշաբթի, Փետր. 17, պիտի մեկնի, ժամ 4 ի Տարտանէլ, Միտիլլի, Պիրէոն և Աղեքսանդրիա, ուր պիտի հաղորդակցի Սուէզիոյ և Կարմիր ծովու գծին հետ։

Խըտիվիէ Ընկերութեան շոգենաւք Կ. Պոլսէն կը մեկնին ամէն Չորեքշաբթի երեկոյները, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր և Բիրէա հանդիպելով։

Աղեքսանդրիա կը հասնին Երկուշաբթի առաւօտները։ Ուղեւորութիւնը կը տեւէ չորս ու կէս օր։

Ուղեւորներուն և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամուրջին քով, Վալիտէ-Սուլթան խան և կամ Ղալաթիոյ ճիւղը, Վօյվօտա փողոց, Եուսուֆ Իզզէտտին խան։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՔ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Առաջին կարգի սեղան։ Սենեկապաս կին մը յատկացուած է տիկնանց սրահին։ Միանգամայն իւրաքանչիւր շոգենաւի մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի։ Առաջին պատիճանի տոմսակք մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են, դիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որք իրենց ճանապարհորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւէն հանդիպած ո՛ և է նաւահանգիստն ելնելով, օրերով ժամանակ անցունեն և յաջորդ շոգենաւով իրենց ճամբորդութիւնը շարունակել ուզեն։ Առնուազն երեք անգամէ բաղկացեալ ընտանեաց տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի. Երթ ու դարձի տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի, ի բաց առեալ ճաշը։ Ընտանեաց համար այս զեղչն 0/0 15 է, երթ ու դարձի տոմսակք մինչեւ վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Ապրիլի սկիզբէն մինչեւ Յուլիսի բոլորը գտնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են։

Ծանօթ. — Խըտիվիէ ընկերութեան Կարմիր ծովու մէջ բանող շոգենաւներն ամեն ուրբաթ Սուէզէն ելնելով, շաբաթը մէկ անգամ Եամպու, Ճիտտէ և Սուաքին, և տասնհինգ օրն անգամ մը Մասաւա, Հօտէյտա, և Ատէնի ծովածոցին մէջ, Թաճուրա, Զէյլա, Պարպարա և Ատէնի նաւահանգիստները կը հանդիպին։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերփուլի և Միջերկրականի գծին բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քառնըքուա	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նեբթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բերա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ատլանտիս	1700
Թիպս	3250	Լոթիւս	800
Մակեդոնիա	3250	Օլինդա	800
Մարիօթիս	3250	Սէնիլ	700
Սֆինքս	3000		

Ատլանտիս շոգենաւը, Նաւապետ Լօրհէտ, Լիվերպուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Թիպս շոգենաւը, Նաւապետ Տըֆֆի, ամսոյս դէպի 10 ին, ուղղակի Լիվերպուլ պիտի երթայ։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանըրգ փողոց,
Ուիթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
515 31, Ճէյմս Սդրիտ, Լիվրբուլ

ԲԱԲԱՅԱՆՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերփուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի գծին կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գըլի
[illegible]	2,500	Ուօթըր
Ալբանիա	2,500	Քրուիքշանք
Լօմպարտիա	2,500	Ուիլլս
Մակեդոնիա	3,500	Մոռըլ
Պոմպէյ	2,800	Ֆօթըրկիլ

Բարձ շոգենաւը, Նաւապետ Ուօթըրինկտըն, փետրուար 12 ին Պոլսէն աստ գալով ուղղակի Լիվերպուլ պիտի ուղեւորի։

Ալբանիա շոգենաւը, փետրուար 7 ին Լիվերպուլէն աստ կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալք

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերպուլի և Արեւելեան գծին.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իթալեան	5500
Արմէնեան	3700	Իլլիրեան	5500
Պավարեան	6000	Իստրեան	5500
Պուլկարեան	6000	Լեսպեան	2200
Քասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայփրէնեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օբորթօ	700
Էճիպշըն	3700	Բերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէզպեան շոգենաւը, Նաւապետ Պօլ, զանազան վաճառքով ամսոյս 18 ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերպուլ

Գործակալութիւնք.
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ջիպրալթար, Ք. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաղման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիթոլ և ընկ.
512

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք ամէն տասնհինգ օրը անգամ մը կը բանին Լիվերպուլի և Միջերկրականի գծին.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Աթլաս	3,000	Մալթա	3,000
Ալեփփօ	3,000	Մորոքքօ	2,500
Պալպէք	2,500	Նանթ	2,500
Պրիթիշ Քուին	1,200	Պալմիրա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Օփթիա	4,600
Տեմերարա	2,500	Սարակօսա	3,000
Կալլիա	4,000	Սամարիա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500

Քէտար շոգենաւը, Նաւապետ Ֆէրկիւսըն, Լիվերպուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Քէտար շոգենաւը, Նաւապետ Ֆէրկիւսըն, ամսոյս 10ին Լիվերպուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հաւիւլ
511 փաշա խան Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բօմպէյի գծին կանոնաւորապէս բանող

Մեծ շոգենաւն փետրուար 10 ին պիտի մեկնի ի Հավր։

Ուղեւորներու ընդունելութիւն

Նաւաբեռնի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՌԹԷ ՐԸԳՊՈՒ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
514 Մահճնէ փողոց, Թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարատոն	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյլօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիպօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամբօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գիդօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բաւտէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Բլէտօ	2,800
Էրատօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրակօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3.500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաբֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօնօ	2,200	Սօրէնթօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւնօ	2,300	Քսանթօ	3,600
Քէլսօ	2,000	Եէտտօ	1600
Քօքքօ	2,200	Զեպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	11,0

Թօլէտօ շոգենաւը, Նաւապետ Մօրօ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած պարպած և յ'Օտեսա ուղեւորած է։

Մուռինօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է փետրվար 1 ին, և 18ին աստ կսպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
514 խան Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1886 Փետրուար 1 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև փետրուար 28

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Վ. Թ.
1 30 Ռ. և Ա. Գավ. Ենիմ. Մէզարպ. Պէօյ. Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 32
2 15 Ենիք. Իսթէն. Միրկ. Պէյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. (Արնավ. շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 22
3 — Ենիմ. Մէզարպ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Իսթէն. Միրկ. Պէյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. (Պէպ. պիտի հաղորդակցի) 20
4 30 Ենիմ. Մէզարպ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Իսթէն. Միրկ. Պէյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 33
5 30 Ենի. Մէզ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշ. 23
6 45 Ենիմ. Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյքօզ Պաշալ. Ենիք. Միրկ. Գանտ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իսկ. 25
8 15 Ա. և Ռ. Գավ. Ենիմ. Մէզարպ. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Պյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. (ուրբաթ օրերը Իսթինիա պիտի հանդիպի) 20
10 — Մէզարպ. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշիք. 28

Արնավուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց ժամերը

1 30 Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 33
2 15 Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. Գաբ. 25
2 50 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 21
3 30 Արնավ. Գուրու. Օրթ. Պէշիք. Գաբ. 2
4 5 Պէպ. Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիք. Գաբաթ. 28
11 15 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 25

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց ժամերը

1 20 Վանիք. Չէնկ. Պէյ. Գուզկ. Գաբաթ. 21
1 45 Պէյք. Պաշլ. Ռ. Բ. Մաճ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
2 20 Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպ. Գուզկ. Պէշիքթաշ 28
3 45 Պէյ. Թար. Պէյք., Պաշալ., Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշ. 17
3 45 Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսկ. 32
8 45 Պէօյիւք. Թարապ. Պէյք. Պաշալ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Իսկիւտար (Ուրբաթ օրերը Ռ. Բ. Մաճ.) 21
10 20 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 23
11 5 Պէյլէրպէյիէն ուղղակի կամուրջ (Բաց ի ուրբաթէ) 22
11 10 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 33

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 45 Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Պյաճ. Միրկ. Ենիք. Թար. Ենիմ. Մէզարպ. Պէօյ. 33
3 30 Գաբաթ. Իսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Պաշլաք. Պէյք. Թարապ. Պէօյ. Մէզ. 25
5 30 Գաբաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Պյաճ. Էմիրկ. Իսթէն. Ենիք. Պէյք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզար. Ենիմ. Ա. Գավակներ 20
6 45 Իսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյ. 21
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Մէզար. Պէօյ. 28
10 40 Ռ. Հիսար Պյաճ. Միրկ. Իսթէն. Ենիք., Թարապիա, Պէօյ. Մէզար. Ենիմ. 32
11 10 Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Ենիմ. 20
11 40 Պէպ. Ռ. Հիսար Պյաճ. Միրկ. Իսթէն. Ենիք. 22

Կամուրջէն Արնավուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 15 Ուղղակի Պէպէք 21
2 55 Ուղղակի Արնավուտքէօյ 2
3 30 Ուղղակի Պէպէք 28
10 20 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար (Վափօր Էմիրկ. շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 25
11 — Գաբաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Պյաճ. 21
11 50 Պէշիք. Օրթ. Գուրու. Արնավ. Պէպ. 33
12 5 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. 25

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

3 10 Ուղղակի Գանտիլլի 32
3 45 Իսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Պաշալ. Պէյք. Ենիմ. (Ուրբաթ օրերը Ռ. Բ. Մաճ.) 23
9 25 Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավակներ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 15 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Ռ. Բ. Մաճ. Պաշալ. Պէյք. Թար. Պէօյ. Գավ. 17
10 15 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլլի 33
10 40 Իսկ. Գուզկ. Պէյլէր. (Բաց ի ուրբաթէ) 22
11 10 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Պաշալ. Պէյք. 23
11 40 Գաբաթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 28

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
1 30	6 30	1 45	8 45
2 —	7 —	2 20	9 25 Պէշիք.
2 30	8 15 Պէշիք.	2 50	9 50
3 5	9 —	3 20	10 15 Պէշիք.
3 35	9 30	3 50 Պէշիք.	10 40 Գ. *
3 45 Ֆէրթօ.	10 — Պէշիք.	4 35	11 —
4 10	10 25	5 5	11 25
4 20 Վափօր	10 50	5 40	11 50
4 50	10 55 Գ.	6 10 Պէշիք.	12 5
5 15 Ֆէրթօ.	11 25	7 —	12 5 Գ.*
5 30	11 40	8 15	
6 — Պէշիք.	12 5		

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
— —	7 —	— —	7 —
1 30	8 10 Պէշիք.	1 30	8 15
2 15	8 45	2 10	9 — Պէշիք.
3 —	9 30	2 55	9 35
3 30	9 55 Պէշիք.	3 25	10 — Պէշիք.
4 —	10 25	3 55 Պէշիք.	10 35
4 45	11 —	4 40	11 15
5 30	11 35	5 25	11 50
6 — Պէշիք.	12 5	6 —	12 5
6 30		6 35	

* Այս երթեւեկութիւնք հրեից տօներուն եւ ուրբաթ օրերը չպիտի կատարուին։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

2 15 Հարէմէն Տոլմապաղչէ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 15 » »
10 35 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 30 » » (կիրակի օրեր ժ. 11 ին)
11 50 կամուրջէն Հարէմ Տոլմապաղչէ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 — կամուրջէն Հարէմ անտի Տոլմապաղչէ
10 20 կամուրջէն Հարէմ անտի Տոլմապաղչէ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15 կամուրջէն Հարէմ անտի Տոլմապաղչէ (կիրակի օրեր ժմ. 10 45 ին)

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ
ԳԱԲԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ
4 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
6 — Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 45 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30 Գապաթաշէն Իսկիւտար

Ծան. —Օդը մէգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։